

Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2017

Den Haag, maart 2018

Naomi Mestrum & Paul van der Bas

CIDI - Centrum Informatie en Documentatie Israel

Postbus 11146 - 2502 AP Den Haag - 070-3646862 – www.cidi.nl – cidi@cidi.nl - [@cidi_nieuws](https://twitter.com/cidi_nieuws)

1 Samenvatting

Antisemitisme is een hardnekkig kwaad dat tot in de recente geschiedenis heeft geleid tot catastrofale gevolgen. En hoewel openlijk antisemitisme in Nederland sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog algemeen als onacceptabel wordt gezien, blijven antisemitische uitingen regelmatig de kop opsteken. Dat vraagt om permanente waakzaamheid en om die reden publiceert CIDI al 34 jaar de Monitor antisemitische incidenten in Nederland.

In 2017 heeft CIDI voor het eerst antisemitische uitingen op internet en in het politieke domein apart geregistreerd. De rol van internet en sociale media in informatievoorziening en opinievorming is enorm. Dat leidt er helaas ook toe dat holocaustontkenning en allerlei antisemitische complottheorieën breed worden verspreid, wat zich kan vertalen in toenemende verbale en fysieke agressie tegen Joden. CIDI werkt nauw samen met het door de overheid ingestelde Meldpunt Internet Discriminatie (MiND) en doet regelmatig ook zelf aangifte tegen personen of websites die zich schuldig maken aan antisemitisme.

CIDI registreerde in het eerste jaar van telling **24 incidenten** op internet. Daarbij gaat het om gevallen die bij CIDI zijn gemeld, nader zijn onderzocht en die getoetst zijn aan de strikte definitie van antisemitisme die CIDI hanteert. De werkelijke omvang van antisemitische uitingen op internet en sociale media is vele malen groter. MiND registreerde in 2017 236 meldingen van antisemitisme, dat was 17% van het totaal aantal meldingen over discriminatie. Dat is een hoog percentage gezien het feit dat joden slechts 0,3% van de Nederlandse bevolking uitmaken.

De categorie 'Politiek' is toegevoegd aan de Monitor omdat politici invloedrijke posities bekleden, een groot podium krijgen en een maatschappelijke voorbeeldfunctie hebben. In het politieke domein registreerde CIDI **zeven meldingen** van antisemitische uitingen door politici of actieve leden van politieke partijen. De uitingen waren afkomstig van politici en actieve aanhang van DENK, Artikel 1 (tegenwoordig Bij1), CDA, SP en de lokale Haagse Partij van de Eenheid.

Uitingen op het internet niet meegerekend registreerde CIDI in totaal **113** incidenten van antisemitisme. Dit is een **lichte stijging ten opzichte van 2016**, toen CIDI 109 antisemitische incidenten registreerde.

In totaal werden **28 antisemitische bekladdingen en vernielingen** geregistreerd. Dit is het **hoogste aantal sinds 2007**. In een kwart van de gevallen was de vernieling of bekladding specifiek tegen een Joods doel gericht, in de overige gevallen ging het om bekladdingen met anti-Joodse inhoud in de openbare ruimte.

Fysiek geweld met een antisemitisch motief bleef in 2017 relatief vaak voorkomen. Er werden vier geweldsincidenten geregistreerd, tegen 3 in 2016 en 5 in 2015. Het ging bij de geweldsincidenten om ernstige vormen van mishandeling van onder meer een Joods-Syrische vluchteling en twee Israelische toeristen. Het aantal incidenten in de categorie 'schelden' nam af, van 25 in 2016 naar 18 in 2017.

Het beeld in andere Europese landen loopt uiteen. In Duitsland bleef het aantal meldingen van antisemitisme vrijwel stabiel en in vrijwel alle gevallen was er volgens de politiestatistieken sprake van een extreemrechts motief. Daar past de kanttekening bij dat de Duitse slachtoffers meestal aangaven dat het motief islamitisch extremisme was en dat Joodse organisaties in Duitsland menen dat antisemitisch geweld in Duitsland door de politie te automatisch wordt bestempeld als extreemrechts. In het Verenigd Koninkrijk nam zowel het aantal antisemitische uitingen als het aantal

geweldsincidenten toe, maar er deed zich geen extreem geweld met blijvend letsel voor en ook daalde het aantal meldingen over antisemitisme op sociale media. In Frankrijk was het beeld omgekeerd: minder incidenten, maar meer vernielingen en geweld, waaronder de geruchtmakende moord op de 65-jarige vrouw Sarah Halimi door een islamitische immigrant. In Zweden trokken demonstraties tegen de Amerikaanse erkenning van Jeruzalem als hoofdstad van Israël de aandacht, waarbij antisemitische leuzen werden geroepen en recente immigranten een molotovcocktail naar een synagoge gooiden.

CIDI vindt dat geweldsmisdrijven met discriminerende motieven zwaarder moeten worden bestraft. Geweld vanwege afkomst of geloof raakt namelijk niet alleen de individuele slachtoffers, maar een hele groep mensen. Antisemitisch geweld heeft grote impact op het gevoel van onveiligheid in de hele Joodse gemeenschap.

Een andere belangrijke aanbeveling is dat de **Werkdefinitie Antisemitisme** van de International Holocaust Remembrance Alliance door relevante organisaties en overheden wordt overgenomen en juridisch bindend verklaard. Antisemitisme wordt momenteel niet gedefinieerd in Nederlandse wetgeving waardoor het lastig te bestrijden is, zeker wanneer antisemitische vooroordelen worden 'gerecycled' door het woord "Joden" te vervangen door "zionisten". Kritiek op Israël is niet per definitie antisemitisch. Oude antisemitische vooroordelen en complottheorieën waarin het woord "Joden" wordt vervangen door "zionisten" zijn wél antisemitisch.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
'Real Life' uitingen, incl. vandalisme	34	55	35	38	76	53	57	57
Incidenten in de directe omgeving	23	24	16	27	30	36	21	24
Schriftelijke uitingen	54	21	26	13	38	21	11	14
Maatschappelijk domein	13	13	19	22	27	16	20	18
Internet	-	-	-	-	-	-	-	24*
Totaal meldingen zonder internet	124	113	96	100	171	126	109	113**
Totaal meldingen	124	113	96	100	171	126	109	137

* 2017 is het eerste jaar dat CIDI antisemitische uitlatingen op internet meeneemt in de monitor. De 236 meldingen van antisemitisme die binnen zijn gekomen bij internetmeldpunt MiND zijn niet meegenomen in dit overzicht. Meer informatie vindt u in het domein [Internet](#).

** Het Meldpunt Discriminatie en Pesten, regio Gelderland-Midden, heeft ook nog 4 meldingen van antisemitisme ontvangen. Doordat zij de omschrijving van de incidenten niet hebben gedeeld met CIDI zijn deze meldingen niet meegenomen in de telling. Meer informatie vindt u in de bijlagen '[De incidenten in cijfers en tabellen](#)'.

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	2
2	Inleiding	6
2.1	Leeswijzer	6
2.2	Werkdefinitie antisemitisme	6
2.3	Methode en begrippen	7
2.4	Bronnen	8
2.5	Telling	8
2.6	Meldingsbereidheid	8
3	Antisemitisme in Nederland, de belangrijkste trends	9
3.1	Antizionisme	9
3.2	Holocaustontkenning	10
3.3	Hakenkruizen	10
3.4	Complottheorieën op internet	11
3.5	Politiek	11
4	Antisemitisme in Europa in 2017 – de opvallendste zaken	13
4.1	Duitsland	13
4.2	Verenigd Koninkrijk	14
4.3	Frankrijk	14
4.4	Zweden	14
5	Antisemitismecijfers van politie en OM: een vergelijking	16
5.1	Politie	16
5.2	Openbaar Ministerie	17
5.3	Conclusie	17
6	Aanbevelingen	18
7	Overzicht antisemitische incidenten 2017	20
7.1	Real Life incidenten	21
7.1.1	Geweld	21
7.1.2	Bedreiging	22

7.1.3	Schelden.....	22
7.1.4	Telefoon.....	24
7.1.5	Vandalisme.....	25
7.1.5.1	Vernieling Joodse doelen.....	25
7.1.5.2	Bekladding Joodse doelen.....	26
7.1.5.3	Overige vernielingen en bekladdingen.....	26
7.2	Incidenten in de directe omgeving.....	29
7.2.1	Buren, kennissen of familie.....	29
7.2.2	Scholen.....	30
7.2.3	Werk.....	32
7.3	Schriftelijke uitingen.....	33
7.3.1	Brieven, stickers en flyers.....	33
7.3.2	Digitale privéberichten.....	34
7.4	Het maatschappelijk domein.....	36
7.4.1	Sport.....	36
7.4.2	Demonstraties.....	37
7.4.3	Extreemrechts.....	38
7.4.4	Media.....	38
7.4.5	Boeken, films, games.....	38
7.4.6	Muziek.....	40
7.4.7	Politiek.....	40
7.5	Internet.....	42
7.5.1	Facebook.....	43
7.5.2	Twitter.....	44
7.5.3	YouTube.....	47
7.5.4	Websites.....	47
	Bijlagen.....	50
	Bijlage 1: Definitie en uitgangspunten antisemitisme.....	50
	Bijlage 2: De incidenten in cijfers en tabellen.....	53

2 Inleiding

Voor u ligt de Monitor antisemitische incidenten in Nederland voor het jaar 2017. CIDI publiceert al 34 jaar deze Monitor en gebruikt daarin consistent dezelfde methode en criteria om incidenten te registreren en te tellen. Daardoor geeft de Monitor een betrouwbaar beeld van de situatie en de ontwikkeling op het gebied van antisemitisme in Nederland.

In de Monitor antisemitische incidenten in Nederland voor het jaar 2016 wees CIDI op het steeds 'normaler' worden van het woord 'Jood' als scheldwoord. In 2017 is deze trend niet afgenomen. In het rapport "[Discriminatie-cijfers in beeld](#)" politie komt dit duidelijk naar voren. Het aantal meldingen van politieagenten die voor 'Jood' zijn uitscholden is sterk toegenomen. Dit vereist gerichte aandacht. Tevens blijft CIDI hameren op het belang van historische kennis, in het bijzonder over de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust. Het gebrek aan kennis vertaalt zich in misdragingen op verschillende domeinen, zoals scholen en sport. De groeiende polarisatie in de samenleving heeft ook haar weerklank in de [politiek](#); antisemitische suggesties en uitingen door politici, op lokaal én landelijk niveau, moeten stellig worden veroordeeld. De door het Europese Parlement aangenomen "[Werkdefinitie Antisemitisme](#)" is hiervoor een nuttig instrument.

2.1 Leeswijzer

De inleiding behandelt de methoden en begrippen: wat is de definitie van antisemitisme, wat wordt geteld en hoe. Het geeft inzicht in de werkwijze die CIDI hanteert om deze monitor op te stellen. Een beschouwing van de trends die CIDI signaleert in het antisemitisme in Nederland vindt u in hoofdstuk 3: '[Antisemitisme in Nederland, de belangrijkste trends](#)'. Hoofdstuk 4: '[Antisemitisme in Europa 2017 – de opvallendste zaken](#)' behandelt in vogelvlucht de situatie rond antisemitisme in enkele Europese landen. De antisemitismecijfers van het Openbaar Ministerie (OM) en van de Politie worden in hoofdstuk 5 '[Antisemitismecijfers van politie en OM: een vergelijking](#)' kort behandeld en met elkaar vergeleken. Omdat de rapporten van de politie en het OM over 2016 verschenen na de publicatie van de CIDI Monitor, en omdat de rapporten over 2017 nog niet zijn gepubliceerd, is de vergelijking gebaseerd op de cijfers uit 2016. De '[Aanbevelingen](#)' van CIDI zijn te vinden in hoofdstuk 6. Het laatste hoofdstuk '[Overzicht antisemitische incidenten 2017](#)' bestaat uit omschrijvingen van alle door CIDI als antisemitisch geregistreerde meldingen in 2017. Dit hoofdstuk vormt daarmee de harde kern van deze monitor. De meldingen zijn gerubriceerd naar domein en daarbinnen naar categorie en soms zelfs naar subcategorie. De monitor wordt afgesloten met de [bijlagen](#), daar kunt u meer lezen over de gehanteerde definities en vindt u het cijfermatig detailoverzicht van de monitor.

2.2 Werkdefinitie antisemitisme

Op 1 juni 2017 nam het Europees Parlement een resolutie aan die de lidstaten van de EU aanbeveelt een aantal maatregelen te nemen om antisemitisme effectiever aan te pakken, waaronder het aannemen van de werkdefinitie antisemitisme, opgesteld door de European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) en de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA).

Deze definitie luidt als volgt:

"Antisemitisme is een bepaald beeld van Joden, dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme worden gericht tegen Joden of niet-Joden en/of hun bezittingen, tegen instellingen van de Joodse Gemeenschap, en religieuze voorzieningen."

IHRA geeft zelf enkele voorbeelden van antisemitisme bij de definitie. Zo geldt het oproepen tot geweld tegen Joden of het ontkennen van de Holocaust als antisemitisch. Ook het ontkennen van het bestaansrecht van Israël, het vergelijken van Israël met de nazi's of het hanteren van dubbele standaarden jegens Israël valt volgens de werkdefinitie onder antisemitisme. Kritiek op Israël die vergelijkbaar is met kritiek op andere landen is daarentegen zeker niet antisemitisch volgens de definitie. De definitie biedt dan ook handvatten om kritiek op (het beleid van) Israël te onderscheiden van antisemitische uitingen.

CIDI is al jaren voorstander van het in Europees verband aannemen van de werkdefinitie antisemitisme. Het hebben van één definitie van antisemitisme draagt bij aan uniforme dataverzameling. Antisemitisme kan zo beter worden herkend en geregistreerd, en er kunnen vergelijkingen tussen landen worden gemaakt. De definitie is vooral belangrijk voor landen die pas sinds kort antisemitisme monitoren, en is meestal juist daar erg nodig. Bovendien is de werkdefinitie een belangrijke stap in de bestrijding van online antisemitisme. Op dit moment maken antisemitische websites nog gebruik van het verschil in regelgeving in verschillende landen. Een uniforme definitie steekt hier een stokje voor, omdat er overeenstemming is over wat antisemitisme is.

In Nederland leidde de resolutie tot een politieke discussie. De partij DENK stelde dat de IHRA definitie de vrijheid van mening dreigt in te perken, volgens de partij is er in de woordbepaling van de IHRA geen duidelijk onderscheid tussen antisemitisme en kritiek op de staat Israël. Ook de PvdA uitte zich in vergelijkbare bewoordingen. Uiteindelijk besloot de Nederlandse regering de werkdefinitie als "niet juridisch bindend" te steunen.

2.3 Methode en begrippen

Elk jaar publiceert CIDI de Monitor Antisemitische Incidenten. Een werk dat tot stand komt door alle meldingen van antisemitisme die CIDI ontvangt te bundelen en te vergelijken met de meldingen die andere antidiscriminatiebureaus aan ons doorgeven. We screenen de meldingen zorgvuldig en hanteren daarbij strenge criteria zoals zijn vastgelegd in de Werkdefinitie Antisemitisme.

Veel incidenten worden direct bij CIDI gemeld. Andere worden bij algemene meldpunten, antidiscriminatiebureaus of via (sociale) media gedeeld. Het komt voor dat meldingen zowel bij CIDI worden gemeld als bij een antidiscriminatiebureau. CIDI bekijkt dit zorgvuldig, een gebeurtenis wordt slechts eenmaal geteld als incident.

De verschillende regionale meldpunten in Nederland hanteren vaak hun eigen maatstaven waardoor per meldpunt kan verschillen wat antisemitisch is. Zo is een 'simpel' hakenkruis - zonder antisemitische tekst - op een garagebox voor de één wel een antisemitische uiting en voor de ander niet.

Antisemitische incidenten zijn gebeurtenissen ingegeven door een vooroordeel of haat wegens de (vermeende) Joodse identiteit van het slachtoffer.

Bij 'hate speech', mondelinge of schriftelijke uitingen van Jodenhaat, is het voornaamste criterium om te onderscheiden of iets antisemitisch is, de vraag of er daadwerkelijk iets beledigends wordt gezegd ten aanzien van Joden of Israeli's als bevolkingsgroep. Kritiek op Israël valt daar niet onder. In de [bijlagen](#) staat meer informatie over de door CIDI gehanteerde definitie en uitgangspunten met betrekking tot antisemitisme, waaronder antisemitisme vermomd als Israeliekritiek.

Door onze strenge normering al 34 jaar consequent te hanteren kunnen we een betrouwbaar beeld geven van de ontwikkeling door de jaren heen.

2.4 Bronnen

De gerapporteerde incidenten zijn gemeld bij CIDI, antidiscriminatiebureaus, of afkomstig uit de (sociale) media. Er wordt altijd zorgvuldig onderzoek gedaan om doublures te voorkomen. CIDI telt elk incident slechts eenmaal, ongeacht het aantal meldingen erover, en toetst elk incident aan de definitie van antisemitisme. Bij twijfel worden incidenten niet opgenomen in de Monitor.

CIDI ontvangt regelmatig meldingen over antisemitische uitingen op internet en sociale media (met name Facebook, YouTube en Twitter). Tot en met 2016 werden deze niet meegenomen in de Monitor, maar verzameld door het MDI (Meldpunt Discriminatie Internet) en in 2017 deed alleen MiND (Meldpunt Internet Discriminatie) dit nog. Vanaf 2017 is afgesproken dat alle algemene meldingen, dus bijvoorbeeld teksten op Facebook n.a.v. een voetbalwedstrijd, door M!ND worden geregistreerd en individuele meldingen, dus gericht op een persoon, door CIDI.

Via M!ND zijn in 2017 geen cijfers van individuele online incidenten bij CIDI terecht gekomen. Onder de categorie '[internet](#)' zijn de cijfers van antisemitisme gemeld bij MiND in 2017 opgenomen. Deze cijfers zijn niet meegenomen in de telling. Individuele meldingen van incidenten die direct bij CIDI zijn gemeld zijn wel meegenomen in de totaalstelling.

2.5 Telling

Voor een goed begrip van de cijfers in deze Monitor is het van belang te vermelden dat het aantal *incidenten* niet gelijk is aan het aantal *gebeurtenissen*. Eén incident kan bestaan uit meerdere voorvallen tegen één persoon: als iemand elke keer dat hij door zijn straat loopt wordt uitgescholden, telt CIDI al deze gebeurtenissen samen als één incident.

Ook alle uitingen door één persoon tegen meerdere personen tegelijk (bijvoorbeeld een e-mail die aan een groot aantal adressen wordt verstuurd) worden als één incident geteld. Zo wordt voorkomen dat één 'veelmailer' in zijn eentje het aantal antisemitische incidenten in een jaar omhoog jaagt. Nadeel is echter dat alle antisemitische voorvallen waarmee één persoon in een jaar wordt geconfronteerd, altijd slechts als één incident worden geteld. Het is daardoor mogelijk dat het aantal gebeurtenissen tegen één persoon in een bepaald jaar sterk stijgt en dat hierdoor zijn gevoel van onveiligheid (terecht) stijgt - zonder dat dit zichtbaar wordt in het aantal incidenten.

2.6 Meldingsbereidheid

Meldingsbereidheid Onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (2012, 2014, 2017) toont aan dat slechts 1 op de 8 gevallen van discriminatie wordt gemeld. Het SCP zegt hierover: "Ook wanneer discriminatie herkend en als zodanig benoemd is, wordt dit vaak niet bij een instantie, antidiscriminatievoorziening (ADV) of politie, gemeld. Zelfs wanneer we allerlei andere vormen van melden meetellen - zoals het melden bij een manager, een docent of zelfs bij vrienden of familie - blijkt dat maar een op de acht ervaringen ergens wordt gemeld (Andriessen et al. 2014). Mensen melden discriminatie vaak niet omdat ze denken dat melden toch geen zin heeft. Ze twijfelen soms of het voorval werkelijk discriminatie betrof, of vinden het niet belangrijk of ernstig genoeg om te melden." Veel discriminatiegevallen komen daardoor niet terug in de gerapporteerde cijfers. Een lage bereidheid meldingen te doen bij de politie, de ADV's of CIDI leidt tot een zogenaamde "onderrapportage" van het totaal aantal incidenten. Dit onderstreept het belang van een meerjarig onderzoek, daarmee worden trends zichtbaar gemaakt.

3 Antisemitisme in Nederland, de belangrijkste trends

3.1 Antizionisme

Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog is openlijk antisemitisme een maatschappelijk taboe in Nederland. Wie zich beklagt over een vermeend Joods wereldcomplot of over Joodse kindermoordenaars wordt door vrijwel niemand serieus genomen, zeker niet in politieke, academische of journalistieke kringen. Bovendien kan het openlijk uiten van antisemitisme strafrechtelijke consequenties hebben. Maar wanneer anti-Joodse vooroordelen worden geuit onder het mom van “antizionisme”, hebben velen moeite de antisemitische ondertoon te herkennen.

Kritiek op Israël is geen antisemitisme. Dat iemand het niet eens is met het beleid van Israël, betekent niet dat die persoon negatieve vooroordelen jegens Joden heeft. Maar wanneer het woord ‘zionist’ simpelweg als synoniem wordt gebruikt voor ‘Jood’ is er wel degelijk sprake van antisemitisme in die gevallen. Antizionisme wordt ingezet als dekmantel, een manier om de maatschappelijke en juridische consequenties van openlijk antisemitisme te ontlopen.

Een voorbeeld: *“Ik vind #Zionisten gelijkwaardige #SS’ers ten opzichte van de Palestijnen maar daar hoor je niemand over vanwege het zielige oorlogsverleden”.*

Op het eerste gezicht lijkt de tweet gericht tegen de Israelische politiek ten aanzien van de Palestijnen. Maar de verwijzing naar het oorlogsverleden maakt duidelijk dat het hier niet gaat om “zionisten”, maar om Joden. Het zijn niet de zionisten die werden vermoord tijdens de Holocaust, maar de Joden. Een ander voorbeeld:

“Must be something genetic that all #Zionist Jews are having a violent, inhumane and disrespectful attitude.”

Hier wordt weliswaar gesproken over “zionistische Joden”, en men kan dus beweren dat het bericht niet tegen alle Joden is. Maar de aantijging dat “zionistische Joden” een *genetische* afwijking hebben waardoor zij gewelddadig, inhumaan en respectloos zijn, doelt overduidelijk op hun Joodse komaf. Het klassieke antisemitische vooroordeel dat Joden aangeboren slechte karaktertrekken hebben, wordt hier gebracht als “antizionisme”.

Gelijkstellen van Israël aan Nazi-Duitsland

Het gelijkstellen van Israël aan Nazi-Duitsland is antisemitisch. De vergelijking gaat ten eerste volledig mank: Israël pleegt geen genocide op Palestijnen zoals de nazi’s dat wel tegen Joden deden. Bovendien bagatelliseert deze vergelijking de misdaden van de nazi’s, terwijl Israël wordt gedemoniseerd. Vaak gaat de vergelijking tussen Israël en Nazi-Duitsland gepaard met opmerkingen als “nu doen de Joden het zelf” of “juist de Joden zouden beter moeten weten”. Deze redenering stelt dat Joden een morele les hadden moeten trekken uit de Holocaust – zij dienen zich aan een hogere maatstaf te houden. Tegelijkertijd wordt hiermee ontkend dat juist Europa lessen moet trekken uit de Holocaust en de eeuwenlange vervolging van Joden.

Om antisemitisme effectief te bestrijden moeten antisemitische uitingen, verhuuld als antizionisme, worden ontmaskerd. CIDI beveelt overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties daarom aan om de Werkdefinitie Antisemitisme van de International Holocaust Remembrance Alliance te hanteren. CIDI aarzelt bovendien niet om desnoods juridische stappen te zetten tegen personen die antisemitisme verspreiden onder het mom van antizionisme.

3.2 Holocaustontkenning

In tegenstelling tot veel andere Europese landen, zoals Frankrijk, Duitsland en België, is er in Nederland geen specifiek wetsartikel dat Holocaustontkenning strafbaar stelt. Het is wel strafbaar onder de bestaande anti-discriminatie-artikelen, bleek uit het zogeheten Verbeke-arrest van de Hoge Raad in 1997. Daarin werd vastgesteld dat Holocaustontkenning geldt als groepsbelediging en aanzetten tot haat. Niet alleen is het bijzonder kwetsend voor overlevenden en nabestaanden, Joden worden door Holocaustontkenners ook collectief weggezet als leugenaars. Vaak wordt ook beweerd dat Joden de Holocaust zouden hebben verzonnen om hier zelf van te profiteren.

Meerdere meldingen in de Monitor Antisemitische Incidenten hebben betrekking op Holocaustontkenning of bagatellisering, en CIDI ontvangt met regelmaat signalen van docenten in het voortgezet onderwijs over leerlingen die de Holocaust ontkennen. Dat is zorgwekkend, want er zijn steeds minder ooggetuigen van de Holocaust in leven om hun verhaal te vertellen. Er bestaat een reëel risico dat het ontkennen of betwijfelen van de Holocaust steeds meer in de mainstream komt.

Deze ontwikkeling wordt met name gedreven door het internet. Talloze online video's en artikelen ontkennen de Holocaust of stellen vraagtekens bij het bestaan van gaskamers. Standpunten die voorheen alleen werden geuit in marginale extreemrechtse kringen, bereiken tegenwoordig een groot publiek dat voornamelijk uit jongeren bestaat. Holocaustontkenners presenteren zichzelf vaak als legitieme historici die slechts "vragen stellen" of "twijfels hebben". Voor de onoplettende internetgebruiker kan dit behoorlijk geloofwaardig overkomen.

Het is dan ook belangrijk dat op alle scholen goed Holocaustonderwijs wordt gegeven. Om weerwoord te bieden aan Holocaustontkenners heeft CIDI de website www.holocausteducatie.nl opgezet, speciaal voor docenten. Docenten kunnen daar veel vinden over Holocaustontkenning en hoe daarmee om te gaan. Ook organiseert CIDI studiedagen voor docenten in Nederland en jaarlijks een seminar over Holocaustonderwijs aan de International School for Holocaust Studies van Yad Vashem in Jeruzalem.

3.3 Hakenkruizen

CIDI krijgt jaarlijks veel meldingen van antisemitische bekladdingen in de openbare ruimte. In het overgrote deel van de gevallen gaat het om hakenkruizen die bijvoorbeeld met graffiti ergens op een muur zijn gespoten of in een liftdeur zijn gekrast. De cijfers van regionale en lokale antidiscriminatiebureaus laten zien dat bekladdingen met hakenkruizen de hoofdmoot vormen van alle discriminerende bekladdingen.

CIDI vindt het zorgwekkend dat bekladdingen met hakenkruizen zoveel voorkomen. De motivatie is niet altijd duidelijk – in sommige gevallen willen daders vooral "stoer" doen door een schokkend symbool te plaatsen, in andere gevallen is er werkelijk sprake van antisemitisme.

Voor alle gevallen geldt dat er sprake is van een schrijnend gebrek aan historisch besef bij de daders en een respectloze omgang met het verleden. Het hakenkruis is het symbool van het nationaalsocialisme, de ideologische drijfveer achter de Holocaust. De wildgroei aan hakenkruizen op vuilnisbakken, in de trein, in openbare wc's en tal van andere plekken in de openbare ruimte is een doorn in het oog van een tolerante samenleving. Het is niet alleen kwetsend voor mensen die persoonlijk zijn geraakt door de misdaden van het nationaalsocialisme (dus niet alleen Joden), maar ook voor de samenleving als geheel.

Omdat het in sommige gevallen onduidelijk is wat de motivatie is achter een bekladding met een hakenkruis, telt CIDI deze alleen mee in de Monitor Antisemitische Incidenten wanneer de bekladding specifiek verwijst naar Joden, bijvoorbeeld wanneer er naast een hakenkruis ook een davidster is getekend of wanneer het woord “Jood” erbij staat. Ook wanneer de bekladding is gericht tegen een Joodse instelling, zoals een synagoge of begraafplaats, wordt deze geteld als antisemitisch incident in de Monitor.

Bekladdingen met hakenkruizen worden doorgaans snel verwijderd door de gemeente. Ook de NS doet zijn best om hakenkruisbekladdingen zo snel mogelijk te weg te halen uit treinen. De daders worden echter zelden gepakt, waardoor de drempel voor dergelijk vandalisme laag ligt.

3.4 Complottheorieën op internet

Antisemitisme en complottheorieën zijn twee handen op één buik. Zo werd in de Middeleeuwen beweerd dat Joden het bloed van christelijke kinderen in matzes zouden verwerken en waren in de 20e eeuw theorieën over een wereldwijde Joodse samenzwering populair. Ook vandaag de dag zijn complottheorieën een belangrijk instrument in de verspreiding van antisemitisch gedachtegoed. Via het internet bereiken deze theorieën een groot publiek.

Moderne antisemitische samenzweringstheorieën hebben het soms niet letterlijk over een Joods complot maar over een Israëliësch of ‘zionistisch’ complot. De strekking blijft doorgaans echter hetzelfde. Een goed voorbeeld is de bewering dat Israël achter de aanslagen op 11 september zou zitten. Een vast onderdeel van deze theorie is dat de Joodse werknemers van het World Trade Center op 11 september massaal thuisbleven. Deze aantijging (die volkomen onwaar is) maakt duidelijk dat de samenzweringstheorie niet alleen naar Israël wijst, maar naar alle Joden.

Ook complottheorieën over een oppermachtige Joodse lobby die de politiek en de financiële wereld in zijn greep houdt, ook al te vinden in de ‘Protocollen van de wijzen van Sion’, worden in een modern jasje gegoten door te spreken van een “zionistische” lobby. De thema’s blijven echter hetzelfde, namelijk klassieke antisemitische beschuldiging dat Joden niet loyaal zijn aan de landen waar zij wonen, maar aan een internationale Joodse samenzwering. In de moderne versie is de beschuldiging dat Joden alleen loyaal zijn aan Israël.

CIDI vindt het zorgwekkend dat deze gerecyclede complottheorieën via internet een groot en voornamelijk jong publiek bereiken. Docenten en ouders zijn vaak slecht op de hoogte van wat jongeren op internet tegenkomen, waardoor antisemitische samenzweringstheorieën onvoldoende weerwoord krijgen en voor waar worden aangenomen. Het is daarom belangrijk dat docenten op de hoogte zijn van het grote bereik van antisemitische samenzweringstheorieën en in staat zijn om deze effectief en inhoudelijk te weerleggen.

3.5 Politiek

In 2017 kreeg CIDI meerdere meldingen binnen van antisemitisme door (oud-)politici en binnen politieke partijen. Omdat politici invloedrijke posities bekleden, een groot podium krijgen en een maatschappelijke voorbeeldfunctie hebben, is dit jaar voor het eerst de categorie ‘Politiek’ toegevoegd aan de Monitor Antisemitische Incidenten.

Bij de meeste incidenten in de categorie ‘Politiek’ worden antisemitische stereotypingen ingezet in de context van kritiek op Israël. De partij DENK, die zegt voor minderheden op te komen en tegen discriminatie te strijden, overschrijdt herhaaldelijk de grens tussen Israëlkritiek en antisemitisme

door haar standpunten kracht bij te zetten met antisemitische thematiek. Een lokaal bestuurslid van de SP beschuldigde “de Joodse lobby” van het omkopen van president Trump zodat hij Jeruzalem zou erkennen als de hoofdstad van Israël. Ook Glenn Helberg, kandidaat-Kamerlid voor Artikel 1 (inmiddels omgedoopt tot BIJ1), sprak over een “machtige Joodse lobby” die het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in zijn greep zou houden. Een oud-raadslid van het CDA in Emmen maakte het nog het bontst: hij schreef dat “de Joden” de Palestijnen plagen. Toen een collega-politicus hem hierop aansprak, verdedigde de CDA’er zich met de opmerking dat de Joden Jezus hebben vermoord.

DENK spant de kroon wat betreft antisemitisme in de Monitor Antisemitische Incidenten. Antisemitisme krijgt bij de partij een landelijk platform. Zo haalde Kamerlid Öztürk de oude complottheorie van de Joodse samenzwering van stal door tijdens een Kamerdebat te klagen over “de lange arm van Israël en de Joden”. Ook op Facebook speelde DENK in op antisemitische stereotyperingen met een afbeelding van twee schaduwachtige figuren (één met keppel, de ander met een hoge hoed) die de machtige Joodse lobby moeten voorstellen.

In mei 2017 kregen de uitspraken van het Haagse raadslid Abdoe Khouli van de Partij van de Eenheid veel media-aandacht. Hij maakte een groep Israëlische scholieren die Nederland bezochten op Twitter uit voor “zionistische terroristen in wording” en “toekomstige kindermoordenaars”. Doordat Khouli over kinderen sprak, die hij automatisch als zionistisch kenmerkte zonder te weten hoe zij tegen het zionisme staan, plakte hij op hen bij voorbaat een bepaald etiket. Hij zette de hele groep weg en betichte hen ervan, zonder onderscheid des persoons, kindermoordenaars te worden. Israëlische kinderen zijn zionisten, zijn kindermoordenaars, zo meent hij. Hoewel het Openbaar Ministerie niet tot vervolging overging omdat het woord Jood niet gebruikt is, vertoont de uitlating alle kenmerken van klassieke vooroordelen over Joden als groep en hebben wij hem opgenomen in deze monitor. De virulente haat jegens Israël van sommige publieke figuren slaat al te vaak door in antisemitisme, zoals bovengenoemde voorbeelden bewijzen.

4 Antisemitisme in Europa in 2017 – de opvallendste zaken

Ook in de rest van Europa hebben Joodse gemeenschappen te maken met antisemitisme. De registratie van antisemitische incidenten verschilt per land. Sommige cijfers in dit hoofdstuk komen uit overheidsrapporten, terwijl andere afkomstig zijn van onafhankelijke organisaties. De cijfers zijn niet één op één te vergelijken vanwege een verschillende werkwijze en telling. Dit overzicht geeft geen beeld van het totale aantal antisemitische incidenten in Europa, maar benoemt de opvallendste gebeurtenissen en trends.

4.1 Duitsland

De Duitse federale politie registreerde in 2017 1453 meldingen van antisemitisme. Het getal is vrijwel gelijk aan dat van 2016 (1468 incidenten). Het leeuwendeel (900 incidenten) bestaat uit ophitsing en haatzaaien jegens Joden.

Volgens de politiestatistieken had 95 procent van de antisemitische incidenten een extreemrechts motief. Hiermee wijken de cijfers af van andere Europese landen, waar het daderprofiel veel gevarieerder is. Ook tonen de politiecijfers een ander beeld dan het onderzoek van het Fundamental Rights Agency (FRA) van de Europese Unie uit 2012. Het FRA onderzocht antisemitisme in Zweden, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland en vroeg slachtoffers van antisemitisch geweld en/of antisemitische bedreigingen naar de daders. De meeste Duitse slachtoffers gaven aan dat de dader in hun geval was gemotiveerd door islamitisch extremisme. De ervaring van slachtoffers wijkt dus af van de officiële cijfers van de Duitse overheid, die elk jaar stellen dat de meerderheid van de antisemitische incidenten door extreemrechtse daders wordt gepleegd (C-REX: Antisemitic violence in Europe 2005-2015).

Joodse organisaties in Duitsland stellen vraagtekens bij de overheidscijfers. De assistent directeur van de afdeling Berlijn van het American Jewish Committee, Fabian Weißbarth, stelt dat het onmogelijk is om te weten wie de daders zijn van antisemitische incidenten op basis van deze cijfers, omdat de meeste van de geregistreerde gevallen niet zijn opgelost en er dus geen dader bekend is. Bovendien meent hij dat het begrip extreemrechts vaak onterecht wordt toegepast: zo werd een incident waarbij deelnemers aan de islamistische Al Quds-demonstratie de Hitlergroet brachten en “Sieg Heil” riepen, geteld als extreemrechts. Benjamin Steinitz van de Duitse antisemitismewaakhond RIAS voegt daaraan toe dat de politie antisemitische aanvallen tegen Israël’s doorgaans plaatst in de categorie “politiek gerelateerd geweld” in plaats van antisemitisch geweld (Jüdische Allgemeine: Hass in Zahlen, 15-2-2018).

Een onderzoek naar antisemitisme van het Center for Research and Extremism (C-REX) van de Universiteit van Oslo suggereert dat de Duitse politie een categoriseringsprobleem heeft. Agenten zouden antisemitisme beschouwen als een extreemrechtse ideologie, en antisemitische incidenten daarom vaak automatisch als extreemrechts aanmerken. In werkelijkheid kan antisemitisme worden gemotiveerd door verschillende ideologieën, waaronder extreemrechts maar ook islamitisch extremisme of extreemlinkse denkbeelden.

Op aanbeveling van een speciale expertisecommissie antisemitisme van het ministerie van Binnenlandse Zaken hanteert de Duitse overheid sinds mei 2017 de Werkdefinitie Antisemitisme van de International Holocaust Remembrance Alliance zodat politieagenten en leraren antisemitisme beter kunnen herkennen (Bundesministerium des Innern, 8-6-2017).

4.2 Verenigd Koninkrijk

De Britse antisemitismewaakhond Community Security Trust (CST) registreerde in 2017 een recordaantal antisemitische incidenten. In totaal werden 1382 incidenten geregistreerd, een toename van 3 procent ten opzichte van 2016 (1346 incidenten). Het hoge aantal geregistreerde incidenten is volgens CST deel van een trend in het Verenigd Koninkrijk. Haatmisdrijven in alle categorieën (dus niet alleen antisemitisme) kwamen in 2017 vaker voor. Bovendien is er het afgelopen jaar veel media-aandacht geweest voor antisemitisme binnen de Britse Labour-partij. Dit kan hebben gezorgd voor een toename in antisemitische incidenten, en ook voor een toename in de bereidheid van slachtoffers of getuigen om incidenten te melden.

Het aantal geweldsincidenten is toegenomen, van 108 in 2016 naar 145 in 2017. Extreme geweldsincidenten (waarbij blijvend letsel werd toegebracht of iemands leven in gevaar was) kwamen niet voor. Verreweg de meeste antisemitische incidenten bestonden uit schelden op straat (356 gevallen). Vooral Joden die als zodanig herkenbaar zijn (keppel, davidsster, schooluniform) werden hier slachtoffer van. CST registreerde in 2017 247 antisemitische incidenten op sociale media, een daling van 15 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Dit is waarschijnlijk te danken aan het strengere beleid van socialemediabedrijven jegens online discriminatie.

Uit het totaal van 1382 antisemitische incidenten is in 420 gevallen het uiterlijk van de dader bekend. Van de daders werd 57 procent omschreven als blank, 18 procent als zwart, 18 procent als Zuid-Aziatisch (India, Pakistan, Bangladesh) en 7 procent Arabisch of Noord-Afrikaans (CST, 1-2-2018).

4.3 Frankrijk

Cijfers van het Franse ministerie van Binnenlandse Zaken laten een daling zien in het totale aantal antisemitische incidenten, maar een stijging van het aantal antisemitische geweldsincidenten. In totaal werden 311 antisemitische incidenten geteld in 2017, een daling van 7,2 procent ten opzichte van 2016 (335 incidenten). Er waren 97 gewelddadige incidenten in 2017, ten opzichte van 77 in 2016. Ook het aantal antisemitische vernielingen en bekladdingen nam toe, van 23 in 2016 naar 28 in 2017 (Le Figaro, 31-1-2018). Antisemitische incidenten vormen meer dan 32 procent van het totale aantal haatmisdrijven, terwijl Joden slechts 0,73 procent van de Franse bevolking uitmaken.

Op 4 april deed een misdrijf in Parijs veel stof opwaaien. De 65-jarige Joodse vrouw Sarah Halimi werd vermoord door een islamitische immigrant uit Mali. Na zijn daad riep de dader "Allahu Akbar" en "ik heb de duivel vermoord". De moord veroorzaakte grote ophef binnen en buiten de Joodse gemeenschap omdat de media en de Franse justitie maandenlang niet erkenden dat de moord een antisemitisch motief had. Vijf maanden na de moord wees onderzoek uit dat het wel degelijk ging om een antisemitisch gemotiveerde moord.

In 2017 verhuisden naar schatting minder Franse Joden naar Israel dan in de voorgaande jaren. Met name na de aanslag op een koosjere supermarkt begin 2015 verlieten veel Joden Frankrijk. Veel Franse Joden het moeilijk vinden om in Israel te integreren of een baan te vinden (YNet, 5-6-2017).

4.4 Zweden

Op 9 december vonden er demonstraties plaats tegen de Amerikaanse erkenning van Jeruzalem als hoofdstad van Israel. In Malmö scandeerden de betogers antisemitische leuzen, en in Göteborg gooiden demonstranten zelfs een molotovcocktail naar een synagoge waar op dat moment een Chanoekaviering plaatsvond. Twee Syriërs en één Palestijn werden gearresteerd voor de aanval in Göteborg, alle drie recente immigranten. Naar aanleiding van het geweld constateerde de Zweedse

premier een 'antisemitisme probleem' in de Zweedse samenleving. Ook internationale media besteedden hier aandacht aan. Aje Carlbom, antropologiedocent aan de Universiteit van Malmö, schreef in de Washington Post dat er in Zweden een taboe heerst rond antisemitisme. Terwijl intellectuelen en politici xenofobe en antisemitische uitingen van extreemrechts fel veroordelen, zouden zij nauwelijks spreken over antisemitisme vanuit de islamitische gemeenschap (The Washington Post, 21-12-2017).

5 Antisemitismecijfers van politie en OM: een vergelijking

Jaarlijks publiceren zowel de politie als het Openbaar Ministerie cijfers over discriminatie-incidenten, waaronder ook antisemitisme. In mei 2017 verscheel het rapport 'Discriminatie-cijfers in 2016' van de politie, en eind juni 2017 publiceerde het Openbaar Ministerie zijn rapport 'Strafbare discriminatie in beeld'. Beide rapporten kwamen pas uit na de publicatie van de Monitor Antisemitische Incidenten 2016. Daarom worden de cijfers besproken in deze monitor.

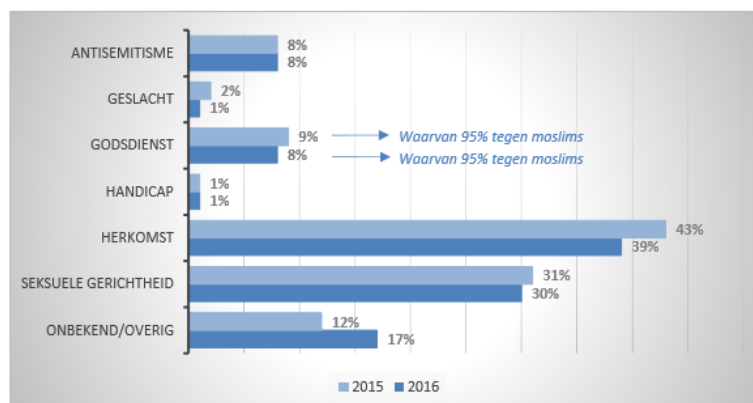
CIDI houdt zich niet alleen bezig met het registreren van antisemitische incidenten, maar onderzoekt ook hoe politie en justitie omgaan met aangiftes en meldingen van antisemitisme. CIDI adviseert slachtoffers van antisemitisme altijd om aangifte te doen bij de politie, en assisteert slachtoffers hierbij indien nodig. Ook doet CIDI geregeld zelf aangifte van antisemitische incidenten.

Effectief en zichtbaar optreden door politie en justitie is van groot belang voor de bestrijding van antisemitisme. Het schrikt potentiële daders af en geeft een helder signaal naar de samenleving dat antisemitisme niet wordt geaccepteerd. Heldere communicatie vanuit justitie over hun aanpak is belangrijk voor slachtoffers en betrokkenen en voor de maatschappij als geheel.

CIDI overlegt geregeld met politie en justitie over antisemitismebestrijding. In 2015 heeft de politie op verzoek van CIDI de categorie "antisemitisme" toegevoegd bij het doen van online aangiftes. Hierdoor kunnen slachtoffers van antisemitisme eenvoudiger aangifte doen en bieden de cijfers meer informatie over de frequentie van antisemitisme. Bovendien maakte de minister van Justitie recent bekend dat het OM een speciale coördinator voor antisemitisme zal aanstellen.

5.1 Politie

De politie registreert alle meldingen, aangiftes en eigen waarnemingen van discriminatie in haar eigen systeem en brengt hierover jaarlijks rapport uit. In 2016 registreerde de politie 335 antisemitische incidenten. In 2015 waren dit er nog 428. Het percentage antisemitische incidenten van het totaal aantal geregistreerde discriminatiegevallen bleef echter gelijk op **acht procent**. Er zijn evenveel discriminatie-incidenten jegens Joden als jegens moslims. Relatief gesproken zijn Joden dus vaker mikpunt van discriminerende incidenten dan op grond van hun geringe aandeel van de Nederlandse bevolking zou worden verondersteld.

Figuur 1: Discriminatie-incidenten politie naar discriminatiegrond in 2015-2016. Bron: 'Discriminatiecijfers in 2016', Art.1/Politie

5.2 Openbaar Ministerie

Naast de cijfers van de politie brengt ook het Openbaar Ministerie een rapport uit over discriminatiezaken die bij het OM in behandeling zijn. In totaal kwamen in 2016 36 gevallen van antisemitisme binnen bij het OM. In 2015 waren dit er 40. Van alle discriminatiezaken die door het OM worden vervolgd, heeft 22 procent een antisemitisch motief. De oververtegenwoordiging van Joden als slachtoffer van discriminatie is hier dus nog hoger dan in de cijfers van de politie (8 procent antisemitisch).

Aangiftes van antisemitisme stromen relatief gezien vaker door naar het OM dan aangiftes van andere vormen van discriminatie. Een mogelijke reden hiervoor is dat de antisemitische incidenten die bij de politie geregistreerd staan, relatief ernstiger van aard zijn dan andere discriminatie-incidenten en daarom vaker leiden tot vervolging.

Een andere mogelijke reden is dat een deel van de antisemitische incidenten te maken heeft met voetbalsprekkoren en beledigingen aan het adres van politieagenten (het gebruik van "Jood" als scheldwoord). Omdat de politie in deze gevallen direct een proces-verbaal kan opmaken, worden deze incidenten vaker vervolgd.

Gronden	2012	2013	2014	2015	2016
Ras	41%	45%	47%	50%	51%
Antisemitisme	28%	39%	30%	28%	22%
Godsdienst- levensovertuiging	7%	0%	9%	13%	11%
Homoseksuele gerichtheid	13%	14%	11%	6%	10%
Geslacht	1%	0%	0%	1%	0%
Handicap	1%	1%	1%	1%	0%
Overige gronden	8%	0%	1%	0%	3%
Onbekend	1%	1%	2%	2%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Figuur 2: "Instroom discriminatiegronden". Bron: Strafbare discriminatie in beeld, Openbaar Ministerie 2016

5.3 Conclusie

Het zou te kort door de bocht zijn om uit de beschikbare cijfers te concluderen dat antisemitische incidenten gemiddeld ernstiger van aard zijn dan andere gemelde discriminatie-incidenten en daarom vaker leiden tot vervolging. Wel staat het vast dat Joden significant oververtegenwoordigd zijn als slachtoffers van discriminatie. Het probleem is groter dan het geringe aantal Joden in Nederland doet vermoeden, en verdient blijvende aandacht in het anti-discriminatie-beleid van nationale en lokale overheden. CIDI blijft dan ook nauw samenwerken met politie en justitie in de bestrijding van antisemitisme.

6 Aanbevelingen

Specifieke aandacht voor antisemitisme in discriminatiebestrijding

Binnen het antidiscriminatiebeleid van de overheid (bijvoorbeeld in het onderwijs en in bewustwordingscampagnes) verdient antisemitisme specifieke aandacht. Antisemitisme kent een veelzijdigheid aan uitingsvormen en drijfveren. Het kan gemotiveerd zijn door religieuze denkbeelden, racistische opvattingen of door politieke standpunten. Omdat antisemitisme veelal wordt besproken in de context van de Tweede Wereldoorlog, bestaat de indruk dat het tot het verleden behoort of dat antisemitisme alleen speelt bij extreemrechtse groeperingen. Antidiscriminatiebeleid vanuit de overheid dient het veelzijdige karakter van antisemitisme te benoemen, evenals het feit dat antisemitisme ook vandaag de dag voorkomt.

Aannemen werkdefinitie antisemitisme

De Werkdefinitie Antisemitisme van de International Holocaust Remembrance Alliance biedt een heldere uitleg van wat antisemitisme is en maakt een duidelijk onderscheid tussen legitieme kritiek op Israël en antisemitisme. De werkdefinitie is een nuttig instrument voor relevante instanties (onderwijs, politie, OM) om antisemitisme te herkennen en te bestrijden. Juist omdat antisemitisme regelmatig in de context van het Israelisch-Palestijnse conflict wordt geuit, is het belangrijk dat er een uniforme definitie wordt gehanteerd waarin een duidelijke grens wordt gesteld tussen Israeliekritiek en antisemitisme. De overheid dient hem als leidraad voor de betekenis van het begrip antisemitisme over te nemen.

Monitor antisemitisme op sociale media

Sociale media zijn een belangrijk medium voor het publieke debat maar worden ook gebruikt om antisemitische opvattingen en samenzweringstheorieën te verspreiden. Met name jongeren komen op sociale media in aanraking met antisemitisme. Om antisemitisme beter te bestrijden, moet worden onderzocht op welke manieren antisemitisme wordt verspreid op sociale media en wat de impact hiervan is. CIDI werkt hier ook aan middels het Europese samenwerkingsproject “Facing all the facts”.

Maak overheidscijfers m.b.t. antisemitische misdrijven inzichtelijker

Op dit moment geven officiële cijfers van de politie en het Openbaar Ministerie onvoldoende inzicht in de aanpak en het karakter van antisemitische misdrijven. De cijfers zouden niet alleen aantallen moeten tonen, maar ook inzicht moeten bieden in de daders van antisemitisme, de uitkomst van vervolgingen door het Openbaar Ministerie en de duur van rechtszaken tegen personen die worden vervolgd voor antisemitisme. Wanneer een misdrijf wordt gepleegd vanuit een antisemitisch motief moet dit ook als zodanig in de officiële communicatie worden erkend en geregistreerd.

Zwaardere straffen voor antisemitische geweldsmisdrijven

Wanneer een geweldsmisdrijf wordt gepleegd vanuit een antisemitisch of anderszins discriminatoir motief, moet dit zwaarder worden bestraft. Wanneer iemand wordt aangevallen vanwege zijn afkomst of geloof raakt dat niet alleen het individu, maar een hele groep. Antisemitisch geweld vergroot het gevoel van onveiligheid in de hele Joodse gemeenschap en heeft dus grote impact. Antisemitisme moet dan ook gelden als verzwarende omstandigheid bij geweldsdelicten.

Maak antisemitisme onderdeel van integratie- en radicaliseringsbeleid

Antisemitische samenzweringstheorieën hebben veel aanhang onder mensen met een migratieachtergrond en nieuwe immigranten in Nederland en kan de eerste aanzet zijn in radicalisering van jonge moslims. Het integratie- en antiradicaliseringsbeleid van de overheid dient aandacht te besteden aan antisemitisme en de rol van antisemitische denkbeelden in radicalisering.

Laat terugkerende Jihadisten niet toe in Nederland

Joodse instellingen zijn een expliciet doelwit van terreurgroepen als Islamitische Staat en Al Qaida. De afgelopen jaren heeft de overheid meerdere veiligheidsmaatregelen genomen voor de bescherming van Joodse instellingen. Nu Islamitische Staat aan de verliezende hand is in Syrië, lijken veel strijders van plan te zijn om terug te keren naar Nederland. Gezien de veiligheid van Joodse instellingen en de samenleving als geheel, meent CIDI dat de overheid geen medewerking moet verlenen aan Syriëgangers die willen terugkeren naar Nederland.

Onderwijs over de Holocaust én over Joden

Het is essentieel dat de Holocaust op alle Nederlandse scholen wordt onderwezen. Het gevaar is echter dat stereotypen en vooroordelen over Joden worden versterkt, door Joden uitsluitend te portretteren als slachtoffers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Holocausteducatie moet niet alleen gaan over de periode 1940-45, maar ook over het Joodse leven voor en na de oorlog. Daarbij hoort ook een positieve kennismaking met het Jodendom. Wat geloven Joden, wanneer is iemand Joods, hoe lang zijn er al Joden in Nederland en wat hebben zij bijgedragen aan de samenleving tot nu toe.

Maak gebruik van de expertise van CIDI in antisemitismebestrijding

CIDI is al sinds (jaartal) actief in het bestrijden van antisemitisme. CIDI is graag bereid om relevante overheidsinstanties bij te staan om antisemitisme tegen te gaan.

7 Overzicht antisemitische incidenten 2017

In dit hoofdstuk zijn alle door CIDI-geregistreerde antisemitische incidenten van 2017 omschreven. De incidenten zijn ingedeeld in vijf *domeinen* en daarbinnen in *categorieën* en soms zelfs *subcategorieën*. Zo kan inzicht worden verkregen in de aard en ontwikkeling van het antisemitisme in Nederland. Hoe dit overzicht tot stand is komen kunt u lezen in de [inleiding](#) van deze monitor.

Dit jaar is het domein '[internet](#)' toegevoegd aan de monitor. Meldingen over antisemitisme op Nederlandse websites en sociale media zijn hier opgenomen.

De indeling van de domeinen is als volgt:

- [Real life incidenten](#): fysieke, vaak onverwachte en soms gewelddadige confrontaties met onbekenden waaronder schelden en bedreigingen. Vernielingen en bekladdingen worden ook meegeteld in deze categorie;
- [Incidenten in de directe omgeving](#): confrontaties met burens of buurtgenoten, collega's of medeleerlingen;
- [Schriftelijke uitingen](#): gescheld op afstand, meestal anoniem, via flyers, brieven of e-mails. Persoonlijke directe privéberichten via andere sociale media kanalen als Facebook en Twitter zijn meegenomen in deze categorie;
- [Het maatschappelijk domein](#): incidenten die minder gericht zijn tegen het individu maar meer mensen treffen. Sport en politiek zijn voorbeelden van categorieën in dit domein;
- [Internet](#): algemene openbare online uitingen die beledigend en haatdragend zijn ten aanzien van joden. In alle gevallen gaat het om incidenten met een directe relatie tot Nederland.

Incidenten die in meerdere categorieën zouden kunnen passen worden één keer gerubriceerd en geteld, bij de categorie van het ernstigste voorval. Dit wordt dan ook zo vermeld.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
'Real Life' uitingen, incl. vandalisme	34	55	35	38	76	53	57	57
Incidenten in de directe omgeving	23	24	16	27	30	36	21	24
Schriftelijke uitingen	54	21	26	13	38	21	11	14
Maatschappelijk domein	13	13	19	22	27	16	20	18
Internet	-	-	-	-	-	-	-	24*
Totaal meldingen zonder internet	124	113	96	100	171	126	109	113
Totaal meldingen	124	113	96	100	171	126	109	137**

* 2017 is het eerste jaar dat CIDI antisemitische uitlatingen op internet meeneemt in de monitor. De 236 meldingen van antisemitisme die binnen zijn gekomen bij internetmeldpunt MiND zijn niet meegenomen in dit overzicht. Meer informatie vindt u in het domein '[Internet](#)'.

** Het Meldpunt Discriminatie en Pesten, regio Gelderland-Midden, heeft ook nog 4 meldingen van antisemitisme ontvangen. Doordat zij de omschrijving van de incidenten niet hebben gedeeld met CIDI zijn deze meldingen niet meegenomen in de telling. Meer informatie vindt u in de Bijlagen, '[De incidenten in cijfers en tabellen](#)', bladzijde 55.

7.1 Real Life incidenten

'Real life' incidenten zijn gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt. Binnen dit domein vallen geweld, bedreiging met geweld, schelden en telefonische incidenten, waaronder WhatsApp. Ook bekladdingen en vernielingen worden meegeteld in dit domein. **In 2017 zijn 58 incidenten** geteld. In 2016 waren dit er 57 en in 2015 53.

7.1.1 Geweld

Alleen incidenten met gericht geweld tegen personen of instellingen, die lichamelijk letsel tot gevolg konden hebben, vallen onder deze categorie. In 2017 is 4. In 2016 telden we 3 incidenten tegen 5 in 2015.

6 februari

Een twaalfjarige jongen wordt mishandeld door een leeftijdsgenoot. Het incident deed zich voor op een schoolplein in een wijk van Zeist. De dader sloeg de melder meerdere malen met de vuist en riep daarbij: "Kankerjood", "Free Palestina" en "Jij bent medeplichtig aan de moord op mijn moeder". Van het incident is aangifte gedaan bij de politie in Zeist, de dader kreeg een straf via Bureau HALT.

12 maart

Tijdens een pro-Israël demonstratie op de Dam begint een passant te schreeuwen "Julie fucking Joden, kankerjoden, kankerzionisten, ga naar je eigen land en demonstreer daar!" Op een verzoek door te lopen ging de passant niet in en gezien zijn agressieve houding gingen mensen hem filmen en werden er foto's gemaakt. Hierop viel hij één van de filmers aan, duwde hem tegen een lantaarnpaal en begon te slaan. Omstanders grepen in en hierbij werd iemand dusdanig mishandeld door de fysiek zeer krachtige agressieveling dat hij zich nadien door een arts moest laten behandelen aan zijn verwondingen. De dader koos het hazenpad, maar niet voordat hij door een van de aanwezigen was voorzien van een blauwe streep spuitbusverf. Zodoende kon hij goed worden gevolgd worden terwijl 112 werd gebeld. Op het moment dat hij zich omdraaide om de vrouw aan te vallen die hem volgde werd hij door omstanders tegengehouden. Wel spuugde hij haar nog in het gezicht. De politie kwam en arresteerde hem. Er is door diverse mensen aangifte gedaan.

26 juni

Verschillende melders nemen contact op met CIDI om te vertellen over een Syrisch-Joodse vluchteling in Amsterdam die meerdere malen is mishandeld om zijn joods zijn.

Op 26 juni werd hij tijdens het biljarten in een café in Amsterdam gepest door een groepje mannen. Hij is het café weggegaan en achtervolgd waarop hij door twee scooters is klem gereden en in elkaar geslagen: gebroken arm en onderbeen verbrijzeld. In de zomer van 2017 was het slachtoffer bij een snackbar. Hij droeg een zichtbare Davidster om zijn nek. De man werd na zijn bezoek aan de cafetaria op de fiets achtervolgd, mishandeld en liep verwondingen aan hand en been op.

Op een ander moment was de man was in een discotheek, jongens zagen een menora op zijn telefoon. Zij maakten hierop met hun handen een snijgebaar bij de hals.

Een andere dag zat slachtoffer in de bus en droeg een keppel. Tijdens de rit werd hij met afval bekogeld.

In oktober liep de man op De Dam in Amsterdam. Hij werd aldaar mishandeld door een "Hamis-aanhanger". De man brak hierbij zijn linkerhand. Hij heeft aangifte gedaan en een getuige zou een verklaring afgegeven hebben. Aangifte is geseponneerd.

18 juli

Twee als zodanig herkenbare Joden uit Israël (toeristen) worden in elkaar geslagen en met een mes gestoken in een lift in Poelenburg. Kort na het incident meldde zich een getuige bij het lokale antidiscriminatiebureau die de voortzetting van de mishandeling op straat had gezien. De getuige wist te vertellen dat een herkenbaar joodse man in elkaar was geslagen en dat 'antisemitische motieven

een rol hadden gespeeld' bij de mishandeling. Omdat de twee slachtoffers niet op de rechtszitting aanwezig waren, konden zij ook geen verdere getuigenis afleggen.

De twee achttienjarige daders zijn veroordeeld tot celstraffen voor de mishandeling van de twee mannen. Eén van de twee daders is ook veroordeeld voor het steken met een mes.

16 oktober 2016 – dit incident is summier meegenomen in de monitor van 2016

Een echtpaar uit Gouda meldt een incident van enkele maanden eerder. Het echtpaar belandde na een middag fietsen in een café om wat te drinken. De man van het echtpaar is Israëliësch en de vrouw Joods. Toen de man van het echtpaar buiten ging pinnen om vervolgens binnen te betalen, werd hij tegengehouden bij de deur door twee mannen. De ene man beet hem toe dat hij "een kankerbuitenlander" en "kankerjood" was die een enkeltje tandarts kon krijgen. Door de andere man werd de man van het echtpaar op de grond gesmakt waardoor hij zijn heup brak. Vervolgens kreeg het slachtoffer een knietje tegen de gebroken heup en werd hij tot bloedens toe in het gezicht geslagen. De vrouw worstelde om naar buiten te komen om haar man te helpen, maar zij werd door een derde persoon tegengehouden.

De verdachten zijn veroordeeld voor mishandeling. Er lopen nog meer aanklachten tegen de daders, de slachtoffers zijn in afwachting op verdere veroordelingen van het Openbaar Ministerie.

Het incident is in 2016 al meegenomen in de telling maar in die monitor summier omschreven vanwege de lopende rechtszaak.

7.1.2 Bedreiging

In 2017 zijn 2 incidenten van bedreiging gemeld. In 2016 waren dit er 4, in 2015 geen.

8 juli

Een bekende opinieleider ontvangt via Twitter een privébericht: "Vriend je bent kk viies dat je ismail ilgun belachelijk maakt ik ga je xtje opzoeken dan steek ik je ik zweer het op alles kk jood".

24 juli

Melder bezoekt samen met een collega een zorginstelling in Amsterdam. Beide heren zijn herkenbaar Joods, donker gekleed en dragen een keppel. Bij de ingang van de zorginstelling worden beide heren geconfronteerd met een man die hen toewerpt dat men alle Joden zou moeten afslachten.

7.1.3 Schelden

*Onder 'Schelden' verstaan we mondeling schelden gedaan door onbekenden in directe confrontaties. Meestal gebeurt dit op straat, waar de schelders kunnen wegrekken, soms is schelden tenslotte een voorzet voor gewelddadige acties. Schelden door burens, buurtbewoners, collega's of op school valt in het domein '[Incidenten in de directe omgeving](#)'. In de categorie 'Schelden' werden in **2017 18** incidenten gemeld. In 2016 waren dat er 25 en in 2015 waren het er 24.*

12 maart

Op Plein 40-45 in Amsterdam wordt tijdens protesten tegen de Nederlandse regering een man opgepakt wegens het schreeuwen van nazistische leuzen en het brengen van de Hitlergroet.

16 maart

Melder in een GGZ-instelling in Leiden wordt door mede-cliënten meermaals antisemitisch bejegend, uitgescholden en getreiterd.

3 april

Melder zit in de RET-metro van Rotterdam naar Den Haag. Hij draagt een keppel. Een medepassagier kijkt de melder aan, loopt naar hem toe en buigt zich om op zachte toon met melder te praten. Hij wijst naar de iPad van de melder en vraagt hem in het Engels of hij de treintijden naar Bergen Belsen kan opzoeken. Melder denkt in eerste instantie dat de medepassagier hem vraagt om de tijden naar Berkel (en Rodenrijs) op te zoeken, maar toen hij daarnaar vroeg legde de medepassagier in het Nederlands uit dat hij maar naar Bergen Belsen moest, of anders naar Turkije. De dader loopt direct weg, stapt uit en blijft even naar de melder staren vanaf het perron.

3 april

Melder loopt door Rotterdam, hij is herkenbaar Joods vanwege zijn keppel. De melder loopt langs een drietal personen die strak achter de melder gaan lopen. Ze maken hem, al achter hem aan lopend, uit voor 'Jood' en maken luide rochel- en spuuggeluiden. De achtervolging gaat even door. Melder durft niet achterom te kijken en loopt snel door.

19 april

Een Joodse man staat met zijn ouders op Schiphol te wachten. Er loopt een jongeman langs die de melder aankijkt en zegt "kankerjood". De melder vraagt de man wat hij zei, mogelijk had hij het verkeerd verstaan, waarop de dader zegt "je bent een kankerjood". De dader herhaalde dit meerdere malen. De Joodse man loopt vervolgens naar een bewapende douaneambtenaar waarna uiteindelijk de politie wordt ingeschakeld. De dader wordt aangehouden en wil zijn excuses aanbieden. De politie maakt een proces-verbaal op.

april

Een Joods – Israelisch echtpaar loopt door Gouda en komt de daders van een antisemitisch geweldsincident een half jaar eerder tegen. Het echtpaar wordt begroet met middelvingers en hen wordt toegeschreeuwd dat ze "moeten oprotten naar hun eigen land" en "vuile huichelaars" zijn.

12 mei

Melder van Joodse komaf staat in een kledingzaak en hoort twee mensen tegen elkaar praten over een ander persoon. De ene zegt "Rotjood, er moet een grote boem komen". Hierop reageert de ander "Goed dat er zoveel Joden zijn omgekomen, anders hadden ze hier de macht gehad". Melder is geschokt door de uitspraken en wordt door één van de personen aangesproken met de vraag of zij Joods is. Melder voelt zich onveilig en geeft een ontkennend antwoord op de vraag.

8 juni

In een nierdialyse-centrum in Amsterdam wordt een man die een halsketting met een Davidster draagt meerdere malen antisemitisch uitgescholden door een medepatiënt. Melder heeft bij het centrum geklaagd maar er is geen actie ondernomen. Melder heeft de indruk dat men bang is voor de dader. Melder is door CIDI geadviseerd aangifte te doen bij de politie.

26 juni

Melder is op de fiets in Rotterdam uitgescholden voor "vuile kankerjood" door een voor hem onbekende man die op een terras van een café zat. Melder is niet Joods maar heeft naar eigen zeggen een grote neus.

29 oktober

Een bekende tv presentator, Ajouad El Miloudi, krijgt ruzie op straat met een vlogger, Younes Ouali, die eerder opriep Israelische toeristen in elkaar te slaan. De vlogger noemt de presentator onder meer "een vieze Jood".

december

Melder, herkenbaar Joods, loopt iets na middernacht op Amsterdam Centraal station. Achter hem hoort hij mensen tegen elkaar praten en hoort dat de één tegen de ander zegt “kijk, dat is een Jood”. Melder loopt door en wordt nagelopen door de personen en nageroepen met “kankerjood”. Melder voelt zich onveilig en springt snel een op dat moment vertrekkende trein in.

december

Melder, keppeldragend, en zit in de trein naar Amsterdam. De reiziger naast hem begint tegen de melder te praten en vertelt hem allerlei stereotyperingen over Joden. Melder probeert het gesprek met de medereiziger aan te gaan. De passagier praat verder en zegt dat “niemand ooit Joden vertrouwen kan” en begint daarop te schreeuwen dat hij “die zionisten uit het diepst van zijn hart haat”.

2017

Melder, van Joodse komaf, stond bij een lijstenmakerij om een schilderij opnieuw in te lijsten. De eigenaar sprak met de melder en verzekerde haar met klem dat het schilderij “niet vervalst is, zoals de Joden dat doen”. De man vervolgde dat hij wist dat hij dat niet meer mocht zeggen in deze tijd, maar deed het toch want “Joden zijn verschrikkelijk”. De man zegt dat zijn dochter stewardess is en na iedere reis naar Tel Aviv een dag vrij krijgt “om bij te komen van die vreselijke Joden”.

2017

Melder zit in een bus in de Haarlemmermeer en wordt door een groep medereizigers gewelddadig bejegend en uitgescholden voor ‘kankerjood’, ‘homo’ en ‘mongool’.

2017

Een bezoeker van ‘Kamp Erika’ (strafkamp uit WOII) bij Ommen wordt door twee voorbijgangers, op de fiets, begroet met een Hitlergroet en ze schreeuwden de woorden “Heil Hitler”.

2017

Meldster wordt op de fiets in Velsen uitgescholden voor “Jood” en “hoer”.

2017

Bewoners in Zandvoort doen een melding dat de bovenbuurman op zijn balkon staat te schreeuwen dat alle Joden dood moeten.

2017

Meldster, holocaustoverlevende, loopt op straat in Diemen. Vanuit tegengestelde richting loopt een man haar op de stoep tegemoet. De man loopt op meldster af en zegt: “Jodin, oprotten jullie horen hier niet”. Meldster heeft aangifte gedaan bij de politie en het bureau discriminatiezaken gebeld.

7.1.4 Telefoon

*Scheldpartijen over de telefoon, sms en WhatsApp vormt een aparte categorie. De dader is in deze categorie veelal een bekende van het slachtoffer omdat hij/zij beschikt over het telefoonnummer van degene tegen wie de uitingen zijn gericht. In 2017 kwamen hier **5 meldingen** over binnen, in 2016 en in 2015 waren er 4 meldingen.*

16 januari

De telefoon gaat bij het CIDI en er vraagt een man enkele vragen over het conflict tussen Israël en de Palestijnen. CIDI-medewerker beantwoordt de vragen van de beller en vertelt waar de organisatie voor staat. Opeens antwoordt de beller: “Jammer dat Hitler jullie Joden niet allemaal heeft afgemaakt”, de man blijft deze tekst herhalen totdat de CIDI-medewerker de verbinding verbreekt.

16 januari

Er komt een telefoontje binnen bij de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam. De beller roept allerlei antisemitische verwensingen waaronder “jullie kankerjoden”.

De beller is een andere dan de persoon die op dezelfde dag belde naar het CIDI.

16 januari

Een koosjere cateraar krijgt een telefoontje. De beller vraagt of Lau de manager aanwezig is. De cateraar antwoordt dat hij de manager is. Beller vraagt of zij een koosjer restaurant zijn. De cateraar ontkent en legt uit wat een cateringbedrijf doet. De beller antwoordt door te zeggen “Jullie zijn kankerjoden, kankerjoden, jullie moeten allemaal dood!”. De verbinding wordt vervolgens verbroken. Ook dit telefoontje kwam van een ander nummer dan de telefoontjes bij CIDI en de LJG.

14 augustus

Een persoon belt naar het CIDI, zegt “Vuile Nazi’s, rot op naar je eigen land” en verbreekt daarop de verbinding.

15 november

Joodse vrouw ontvangt van haar ex-partner een WhatsAppbericht met een afbeelding van Hitler voor het prikkeldraad van een concentratiekamp met daarachter Joodse slachtoffers. Meldster voelt zich bedreigd door de afbeelding.

7.1.5 Vandalisme

Onder ‘Vandalisme’ registreren we vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen, maar ook bekladdingen die beledigend zijn ten aanzien van Joden op plekken in de openbare ruimte. Het gaat om fysieke, maar niet vernietigende aanvallen op (Joodse) gebouwen, monumenten en begraafplaatsen. Vaak is de dader onbekend waardoor naar het motief slechts gegist kan worden. In 2017 kwamen vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen 7 keer voor tegen 3 maal in 2016 en 6 maal in 2015. Het totale aantal aan vernielingen bekladdingen was 28 in 2017, in 2016 was dit nog 21 en in 2015 registreerden wij 20 incidenten.

7.1.5.1 Vernieling Joodse doelen

januari

Aan de Brede Hilledijk in Rotterdam worden tien struikelstenen gestolen. De melder – de organisatie verantwoordelijk voor het leggen van de stenen - sluit ordinair vandalisme niet uit, maar vermoedt dat de motivatie achter de diefstal vooral Jodenhaat is.

27 juli

Onbekenden vernielen een struikelsteen in Assen. Een van de stenen is in een hoek beschadigd. De motieven van de dader zijn onduidelijk. De beschadigde steen is door de gemeente vervangen door een nieuwe.

7 december

Een man, omhuld met een Palestijnse vlag en een PLO-sjaal, slaat de ruiten in van koosjer restaurant HaCarmel in Amsterdam. De man is gewapend met een stok en loopt na het inslaan van de ruiten het restaurant in en ontvreemdt de Israëlische vlag. Hij roept Allah hu Akbar. Weer buiten wordt de dader door politieagenten tegen de grond gewerkt en meegenomen naar het bureau. De dader verklaart na afloop dat zijn daad voortkwam uit woede jegens Amerika en diens erkenning van Jeruzalem als hoofdstad van Israël. Tegenover de reclassering omschreef de man zichzelf als een ‘vulkaan die op uitbarsten staat’.

31 december - Nieuwjaarsnacht

Tijdens de jaarwisseling gooit een voorbijlopende man bewust de ruiten in van de Joodse instelling Chabad Central te Amsterdam. De man raapte een steen van straat, staat stil voor Chabad Central, wacht op een passerende auto om daarna de steen door een raam van de instelling te gooien. Op een drafsnelheid rent hij daarna weg. De politie is op zoek naar de dader, die op videobewakingscamera's is vastgelegd. Het centrum blijkt vaker doelwit te zijn geweest van vernielingen en bekladdingen, maar geeft hier liever geen ruchtbaarheid aan.

7.1.5.2 Bekladding Joodse doelen

11 januari

Melder treft bij Joodse begraafplaats De Pol nabij Willemsoord inkervingen in een aantal bomen. Het gaat om een hakenkruis en een symbool dat lijkt op dat van de SS. Ook zijn er obscene teksten in de bomen gekerfd.

17 februari

Melder vertelt CIDI erg geschrokken te zijn van een bekladding naast het pand van Haboniem, een Joodse jongerenorganisatie in Buitenveldert, Amsterdam. Een reclameposter is "versierd" met een hitlersnor, een swastika en een davidsster. Melder heeft de politie gebeld en de gemeente, de poster werd vervangen.

31 december

De pui van koosjer restaurant HaCarmel in Amsterdam is besmeurd met mayonaise en eieren. In de maanden voor dit incident werden de ramen van het restaurant met regelmaat bespuugd. De eigenaar van het restaurant ziet de bespugingen als gewoonte, het besmeuren van de ramen met mayonaise en eieren is nieuw voor hem.

7.1.5.3 Overige vernielingen en bekladdingen

*Bij 'Overige vernielingen en bekladdingen' is het doelwit geen gebouw waarin een Joodse instelling huist. Het gaat om vernielingen en bekladdingen met anti-Joodse leuzen op straat en vernielingen of bekladdingen van (al dan niet vermeende) huizen of bezittingen van Joden. Voor de goede orde: een bekladding met alleen een hakenkruis wordt door CIDI niet geteld aangezien het niet zonder meer als antisemitisch kan worden bestempeld. **CIDI telde in 2017 21 meldingen, tegen 18 in 2016 en 14 in 2015.***

4 januari

Melder zit in een trein naar Utrecht en ziet een bekladding in de trein met "Jode aan het gas".

31 januari

Onbekenden hebben de gevel van een supermarkt in Bussum beklad met antisemitische teksten. Zo stond er 'Kill all jews' en waren er hakenkruizen getekend op de muur.

28 april

Onder een brug in de provincie Flevoland staan hakenkruizen gekalkt en de woorden "fuck de Joden".

4 mei

Melder, Joods en woonachtig in Midden-Nederland, meldt dat tijdens de dodenherdenking zijn brievenbus is beklad met hakenkruizen. Er is tevens hondenpoep in- en naast zijn brievenbus gegooid.

4 mei

Melding bij de politie van een man van Joodse afkomst, kunstenaar, die op het internet een blog heeft en veel twittert, voornamelijk over joods gerelateerde kwesties, dat er vernielingen worden gepleegd bij en aan zijn woning. Bij zijn voordeur heeft hij een mezoeza (langwerpig doosje met stukje perkament met tekst uit de Thora) hangen en onbekenden hebben getracht dit te vernielen of weg te nemen. Ook is in het verleden al een keer een ruit vernield. Ook toen vond het incident rond 4 mei plaats. Het slachtoffer woont in Noord-Holland.

4 mei

Op de dag dat de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog werden herdacht, tekenden twee jongeren in Zutphen een hakenkruis van twee bij twee meter in het grind van een speelveldje. Nadat de swastika was gemaakt hebben de daders ook de moeite genomen om voor de camera te poseren met het hakenkruis. De daders zijn aangesproken op hun gedrag door een buurtbewoner en de politie heeft het signalement van de daders verspreid voor verhoor.

7 mei

Een glijbaan in speeltuin in Apeldoorn is beklad met hakenkruizen. Ook staan er teksten op de glijbaan als "Hitler", "5 mei" en "1945".

3 juni

Een fietstunnel in Franeker is beklad met een hakenkruis. Onder het hakenkruis is ook de tekst "Hitler666" achtergelaten. De daders is onbekend. Buurtbewoners hebben het hakenkruis en de tekst verwijderd.

13 juni

Onbekenden hebben bij het strand van Ter Heijde prullenbakken en een looppad beklad met hakenkruizen. Ook werden er nazisymbolen aangetroffen in Monster. Tussen de nazisymbolen hebben de daders ook een Davidsster geschilderd.

15 juni

Op de muren van een fietstunnel in Amstelveen zijn antisemitische teksten geschreven met graffiti als "joden aan het gas". De gemeente heeft de leuzen verwijderd.

21 juni

Melder stuurt foto van de bekladding van een 'herinneringsbankje' in Vledderveen. Op het bankje staat de tekst "Wij gunnen iedere Jood een 2^e Hitler" gekalkt.

1 juli

In de wijk Kerkelanden in Hilversum-Zuid zijn er anti-Joodse leuzen en hakenkruisbekladdingen aangetroffen. De melding is direct opgepakt door de politie en de leuzen zijn verwijderd.

4 juli

Op een Skatebaan in Den Haag worden bekladdingen aangetroffen met “Joden hebben kankuh”.

11 juli

Op een speeltoestel in Den Haag worden bekladdingen aangetroffen van een hakenkruis en het woord “jood”.

24 juli

Op een speeltuin in Den Haag zijn bekladdingen van hakenkruizen aangetroffen en de woorden “Kanker Joden”.

16 augustus

Een jeugd ontmoetingsplek in Heeswijk – Dinther is beklad met antisemitische teksten en enkele hakenkruizen. Naast hakenkruizen in combinatie met het woord “Joden” stonden er enkele schuttingwoorden. De gemeente heeft de kwetsende graffiti laten verwijderen.

25 augustus

Melder, woonachtig in Amsterdam, ontdekt een met de vinger in het stof geschreven tekst op het dak van zijn auto. In het stof staat een handje met opgestoken middelvinger en de tekst “#Heil Hitler” geschreven.

Op 1 augustus trof de melder al krassen aan op de zijkant van zijn auto die de vorm hadden van een hakenkruis. De man heeft melding gedaan bij de politie.

1 september

Een Joodse man uit Hilversum treft op vrijdagavond een bekrassing in de lift van zijn gebouw aan. Een hakenkruis en de woorden “vieze jood” staan in het metaal gekrast. De tekst is ook weer doorgekrast met een scherp voorwerp. De woningbouwvereniging is op de hoogte gesteld.

4 september

Melder laat weten dat er op een transformatorhokje in Lelystad de tekst “Doe niet Joods” staat geschreven met graffiti. De gemeente heeft de tekst verwijderd.

6 september

In een lift in Amsterdam-Zuid staan in een houten plank de woorden “KK keppel jood” en een swastika geschreven.

29 september

In Den Haag zijn bekladdingen aangetroffen met het woord “Kankerjoden” en andere aanstootgevende teksten.

In 2017 zijn opvallend veel incidenten gemeld van bekladdingen met alleen hakenkruizen. Deze incidenten zijn, zoals eerder geschreven, niet meegenomen in de telling van deze Monitor. Het is echter wel zeer opvallend dat een dergelijk nazisymbool op deze manier op grote schaal verspreid wordt. Meer hierover is te lezen in hoofdstuk 3.3. [‘Hakenkruizen’](#).

Een schrijnend voorbeeld van hakenkruisbekladdingen die wij niet in de monitor hebben meegeteld is een incident uit november dat plaatsvond in Barneveld. Zowel de Marokkaanse moskee als de Molukse en Oude Kerk in Barneveld waren bespoten met hakenkruizen een haatdragende

taaluitingen. Op enkele graven stond ook het woord “heil” een onmiskenbare verwijzing naar “heil Hitler”. Omdat deze acties gericht waren tegen een moskee en kerken is het incident, ondanks de verwijzing naar Hitler niet meegenomen.

7.2 Incidenten in de directe omgeving

Incidenten in de directe woon-, werk- of schoolomgeving zijn vaak onderdeel van een bredere sociale interactie. **In 2017 zijn er 25 incidenten geregistreerd, in 2016 waren dit er 21 en in 2015 zelfs 36.**

7.2.1 Buren, kennissen of familie

In 2017 werden 11 incidenten gemeld in deze categorie, in 2016 waren dit er 10 en 15 in 2015.

maart

Een Joodse vrouw uit Cuijk gaat met regelmaat naar een meditatiegroep. Op een dag maakte haar therapeut de opmerking “de Joden hebben de Holocaust zelf bewerkstelligd” en “zij domineren de wereld” er volgt een discussie met de groep over complottheorieën. Meldster is geschrokken en vraagt het CIDI om advies. Mevrouw besluit om via WhatsApp haar groep te informeren over hoe de opmerkingen in het gesprek haar gekwetst hebben en waarom de negatieve denkbeelden met betrekking tot Joden antisemitisch zijn. Mevrouw stapt uiteindelijk uit de meditatiegroep.

19 april

Joodse melder woont sinds anderhalf jaar in Wapenveld en hij ondervindt daar regelmatig last van een groep jongeren met als harde kern een drietal. Ze brengen de Hitlergroet, gooien eieren tegen zijn huis, roepen “Teringjood” en “ Hamas, Hamas, joden aan het gas”. Melder heeft een menora op de vensterbank staan.

4 mei

Op dodenherdenking werd bij een slachtoffer uit Apeldoorn, van Marokkaans joodse afkomst, een Davidsster in de deur van haar berging gekerfd met het woord “hoer” ernaast. Volgens meldster moet de dader een buurtbewoner zijn aangezien de flat zonder sleutel of code niet toegankelijk is.

6 juni

Melder van Joodse komaf laat weten dat iemand in het huizenblok in Amsterdam zijn wif de naam 'heilhitler' heeft gegeven. Zij voelt hier dagelijks door beledigd.

15 juni

Melder uit Flevoland met een Joodse achtergrond meldt dat zijn buurvrouw zegt: “alle Joden moeten dood”. Van het incident is melding gemaakt bij de politie.

22 augustus

Melder uit Oosterhout laat weten dat hij door zijn buurman is uitgemaakt voor “vuile jood”. De buurman heeft de Joodse man al eens eerder uitgescholden voor “vieze vuile rotjood”. Melder heeft aangifte gedaan bij de politie.

23 oktober

Twee mannen lopen in de supermarkt in Amsterdam. Beiden zijn niet herkenbaar joods maar spreken wel Hebreeuws met elkaar. Een andere klant van de supermarkt loopt langs en werpt de mannen de woorden “stelletje kutjoden ook” toe.

17 november

Zoon van melder is Nederlands-Israelisch en studeert in Delft, hij woont in een particuliere studentenhuysvesting. Een huisgenoot van de jongen maakt grapjes over de Holocaust en de Joodse afkomst van de jongen. Na enkele maanden wordt het gedrag van de huisgenoot intimiderender. De huisgenoot maakt structureel opmerkingen als "Hitler had zijn werk moeten afmaken" en "Jude, Jude, Jude!"

11 en 28 december

Melding bij politie door een Joods gezin uit Noord-Holland. Dit gezin is de afgelopen jaren regelmatig het doelwit van pesterijen geweest door jongeren, ditmaal werden er sneeuwballen tegen de ruiten gegooid en riepen de jongeren "Heil Hitler" en "Kut Joden".

Enige tijd later is het bewuste gezin weer doelwit van pesterijen. Ditmaal worden er eieren tegen de gevel gegooid. Het is onduidelijk of het om dezelfde daders gaat.

2017

Een melder uit Limburg wordt door de buurman uitgescholden voor "vieze, vuile, krenterige Joden". Melder is zelf niet Joods.

Het incident is binnengekomen via een discriminatiemeldpunt. CIDI beschikt daarom niet over verdere details.

2017

Een Joodse vrouw uit Heemstede heeft aangifte gedaan bij politie van belediging en discriminatie. Vrouw wordt door haar bureu uitgescholden en er worden anti-Joodse uitlatingen gedaan.

Het incident is binnengekomen via een discriminatiemeldpunt. CIDI beschikt daarom niet over verdere details.

7.2.2 Scholen

In deze categorie kan één incident een langdurige periode omvatten. Soms is er sprake van jarenlange pesterijen. Op scholen waar langdurig een Joodse leerling wordt gepest, worden vaak ook andere groepen gediscrimineerd, blijkt uit gesprekken met ouders. CIDI adviseert ouders altijd om discriminatie en uitsluiting bij de schoolleiding ter sprake te brengen en doet dit soms ook zelf (alleen op verzoek van melder). De meeste scholen doen een melding het liefst af als een 'incident'. Ouders willen vaak ook niet dat er veel ruchtbaarheid gegeven wordt aan hun melding. Het gebruik van sociale media en de continue bereikbaarheid via de mobiele telefoon vergroot het bereik van pesterijen en het effect ervan op de slachtoffers.

In 2017 telde CIDI 9 incidenten op of rond scholen. In 2016 waren dit er 10 en in 2015 werden er 16 incidenten geteld.

3 februari

Een twaalfjarige Joodse leerling aan een middelbare school in Rotterdam heeft te maken gehad met uitspraken van klasgenoten als: "Alle Joden aan het gas" en "Fuck de Joden". De leerling werd ook op zijn neus geslagen waarbij werd gezegd: "Joden hebben een grote neus, dus die mag wel wat kleiner." Bij de boekbespreking van de leerling over het boek *Borealis* sprak de leerling over een kamp en vanuit de klas werd geroepen: "concentratiekamp". De ouder van de leerling heeft gesproken met de mentor van de klas. Er hebben zich na het melden geen incidenten meer voorgedaan.

23 maart

Op een school in Flevoland maken klasgenoten in de klas antisemitische opmerkingen tegen melder.

De melding kwam binnen via een antidiscriminatiebureau, CIDI beschikt niet over verdere informatie.

30 maart

Meldster belt uit Zuid-Limburg en vertelt dat haar kind al maandenlang via een WhatsAppgroep van klasgenoten wordt lastiggevallen met antisemitische teksten en afbeeldingen. Er is duidelijk één hoofdader aan te wijzen. Het slachtoffer vertelde zelf niets maar de zaak kwam aan het licht toen een klasgenoot van het slachtoffer het niet meer kon verkroppen en melding deed bij de schoolleiding. Hierop werd deze klasgenoot door de klas als verrader bestempeld en zelfs met een fiets bekogeld. Er zijn gesprekken op school met de geschorste dader. De dader heeft spijt betuigd aan het slachtoffer.

7 april

Melder belt met CIDI om te vertellen dat haar zoon op school is uitgescholden voor “kankerjood”. Ook zongen de leerlingen “ Hamas, Hamas, Joden aan het gas” voor hem in de aula. Er is gesproken met het schoolbestuur over de kwestie.

Melder vertelt verder dat haar dochter, die in de brugklas zit, diverse malen is bedreigd. Een klasgenoot dreigde “Ik snij je keel door met een mes”. Een ander met een liniaal in zijn hand zei “ik snij je strot door met deze liniaal”. Onduidelijk is of deze bedreigingen om antisemitische redenen waren. De school heeft de kwestie klassikaal aangepakt en opgelost.

12 juni

Een Joodse jongen uit Deventer ontvangt van zijn klasgenoten een foto via WhatsApp. Op de foto staat met pen een hakenkruis getekend op de arm van een leerling. Onder het hakenkruis staat de naam van de jongen. De dader houdt in een andere hand een briefje met een Davidster vast. De school heeft zich met de kwestie bemoeid en de ouders van de daders ingelicht. Bij de actie waren meerdere klasgenoten betrokken. De daders schrijven een excuusbrief aan het slachtoffer en zijn moeder.

15 juni

Telefonische melding bij CIDI door de moeder van het slachtoffer: Een jongetje uit groep 7 in Hilversum zegt tegen een Joods jongetje: “Ik ga Hitler bellen om jou nog te vermoorden”.

28 september

Melder uit Hilversum belt over haar zoon, die Joods is en op zijn school antisemitisch bejegend is. Na het gymmen op school moesten de scholieren douchen. Leerlingen maakten grappen tegen de zoon

over het vergassen van Joden. De directie van de school heeft de kwestie serieus opgepakt, klassikaal besproken en opgelost.

15 november

Tijdens een ruzie in een klas in Amersfoort worden over en weer beledigende en kwetsende uitspraken gedaan. Eén van de klasgenoten is een Joodse jongen. Tijdens de ruzie worden in de WhatsAppgroep van de klas uitspraken gedaan als “Weg met de zionisten”, “Op de trein ermee, lekker naar Polen”. Het onderwerp van de WhatsAppgroep wordt gewijzigd in “4A7B naar Auschwitz”. De school bemoeit zich met de ruzie, over en weer worden excuses aangeboden.

30 november

Een bewoner uit Amsterdam Oud-Zuid klaagt over het gebruik van het woord “Jood” en “Joden” op de middelbare school bij haar in de buurt. De kinderen van de bewoner hebben regelmatig te maken met schoolgenoten die het woord “Jood” gebruiken als scheldwoord. Meldster is erg boos en kaart het aan bij de school. Later geeft meldster aan dat de school het goed heeft opgepakt en dat er beter op gelet wordt.

1 december – niet meegenomen in de telling

De politie in Noord-Holland krijgt de melding dat in de aula van een school in de buurt door een leerling een pamflet was opgehangen met daarop een hakenkruis. De politieambtenaar heeft ter plekke gesproken met de zorgcoördinator en teamleider, die het gedrag van de leerling nogal zorgelijk vinden. Dezelfde leerling had tijdens de Duitse les een Hitlergroet gebracht. De betreffende leerling is ook daarop ook gesproken en die zei dat hij zijn vrienden aan het lachen wilde maken, dat hij het grappig vond om te doen. Na tekst en uitleg te hebben gekregen, vond hij zijn manier van handelen ook niet grappig meer.

Het incident is niet meegeteld omdat er geen anti-Joodse leuzen zijn geuit. Een dergelijk incident laat echter wel zien dat het historisch bewustzijn bij leerlingen wat betreft de Tweede Wereldoorlog tanende is.

7.2.3 Werk

CIDI registreerde in 2017 4 incidenten in de werksfeer. In 2016 was dit er 1 en in 2015 waren dit er nog 8.

9 maart

Joodse meldster is al ver in de 80 en geeft nog altijd rondleidingen door Joods Amsterdam. Op 9 maart leidde ze een groepje christelijke vrouwen uit Apeldoorn rond, door de snoge, de joodse wijk en langs het Wertheimpark. Meldster had zich er erg op verheugd maar het werd een deceptie. De acht vrouwen stelden constant intimiderende vragen en maakten alles belachelijk. “Jullie dit en jullie dat.” Meldster suggereerde dat de dames beter gewoon eerlijk “Joden” konden zeggen i.p.v. “Jullie.” De vrouwen probeerden de meldster te vertellen over Jezus en vonden dat meldster God dankbaar moest zijn dat ze de onderduik en de holocaust had overleefd. Ook de Joodse gebruiken moesten het ontgelden. Meldster voelde zich achteraf zo beroerd dat ze bij de eerste hulp op adem moest komen. Meldster voelde zich erg vijandig bejegend.

3 augustus

Melding per telefoon door een vrouw van Joodse komaf uit Nijmegen. Mevrouw heeft een vakantiebaantje bij een oudere dame van 86 jaar die hulpbehoevend is. Deze dame zegt ineens: “Er zijn in WOII veel meer Duitse soldaten en mensen omgekomen dan Joden. En al die Turken en Italianen en zo die hier in Nederland zijn en rotzooi veroorzaken hebben grote neuzen en zijn

allemaal Joden. En daar is het de schuld van". De vrouw is verbouwereerd door de uitlatingen en besluit er niet op in te gaan.

september

Een medewerker van een bedrijf in Amsterdam wordt door collega's uitgemaakt voor "kankerjood".

6 november

Een man uit Arnhem werkt als vrijwilliger samen met een collega. Eén collega zegt op een dag tegen melder dat Israël en de VS de terreurorganisatie IS financieel en met wapens steunen. De collega stuurt daags na het gesprek een e-mail naar de melder met daarin een uiteenzetting dat er geen Joden werden vergast in de oorlog. Het getal 6 miljoen zou komen door een vergissing. Hitler had 6 miljoen banen gecreëerd en daar was het misverstand ontstaan.

7.3 Schriftelijke uitingen

CIDI telde in 2017 14 meldingen van schriftelijke uitingen. Dat waren er 11 in 2016 en 21 in 2015. Het betreft meldingen van antisemitische e-mails, persoonlijke berichten via Facebook messenger, Direct-messages via Twitter, brieven, stickers en flyers.

7.3.1 Brieven, stickers en flyers

In 2017 telde CIDI 4 papieren meldingen. In 2016 waren dat er ook 4 en in 2015 9.

26 januari

De Portugees – Israelitische Gemeente in Amsterdam ontvangt een antisemitische kaart. Op de kaart staat de tekst: "Shalom Chazerim (vertaling: varkens), I just want to notify you that I won't let any Jew into my home as long as my taperecorder is not fixed. I can be manipulated back in order just as my duplicator was manipulated out of order. The guys who messed around with my music should stay out of my sight. They will, like all of us, appear at the Bima of the Son of man. Everything done to me during this total idiocy was done to Him".

Het adres van de afzender stond op de envelop. Er is aangifte gedaan.

maart

Drie meldingen van lokale politici van een door complotdenker Paul Treanor aan hen gestuurd schotschrift, gericht aan het Openbaar Ministerie. Daarin verzoekt Treanor hem niet te vervolgen voor zijn standpunt over joden en antisemitisme. Wat volgt is een lang betoog, waarin de rode draad lijkt te zijn dat het mogelijk moet zijn of blijven om antisemitische uitingen te verspreiden, ondanks verscherpte wetgeving dienaangaande. "De kern van het probleem is het Joods onvermogen om met anti-Joodse standpunten te leven", schrijft Treanor. Treanor verspreidt al jaren complottheorieën, niet zelden met een antisemitische inhoud.

31 oktober en 6 december

Man uit Utrecht laat weten dat zijn raam is beschadigd waar een Koerdische vlag voor hangt. De man is Joods maar zet zich in als activist voor de Koerdische zaak. Sinds het incident ontvangt de man flyers met "Free Palestina" en hakenkruizen erop getekend. Op 6 december doet de man ook melding van een flyer met Anne Frank en daarop gekalkte hakenkruizen en een Davidsster. De burens van het slachtoffer ontvangen de flyers niet, het gaat om flyers die vermoedelijk door iemand thuis zijn geprint / gekopieerd.

2017

Op een Joods monument in Beverwijk zijn stickers geplakt van de rechts-radicalen groeperingen Nederlandse Volks Unie (NVU) en Identitair Verzet.

7.3.2 Digitale privéberichten

Naast e-mails registreert CIDI onder deze categorie ook privé berichten via Facebook Messenger en privéberichten (Direct Message) via Twitter.

In 2017 telde CIDI 10 incidenten met antisemitische privé-berichten. In 2016 waren dit er nog 7 en in 2015 waren het er 12.

6 januari

Joodse melder ontvangt per Facebook een privébericht van een voor hem onbekende man. De man schrijft "Omdat wanneer je als een vieze gier met je geld omgaat we je ook gewoon een oude jood kunnen noemen. Joden zijn gieren". De dader gebruikt op zijn profiel de Israëlische vlag in combinatie met een nazivlag.

9 januari

Via e-mail ontvangt een groep Joden een e-mail van een voor hen bekende man. In de e-mails gaat de man in op de Holocaust en schrijft hij teksten als dat er "simpelweg geen zes miljoen joden omkwamen". "Waarom moeten we de leugen over het aantal vol blijven houden". "De gaskamers waren grotendeels verzonnen", "De gaskamers waren propaganda", etc. De ontvangers van de berichten hebben het contact met de verzender van de e-mails verbroken.

16 maart

Een oud-klasgenoot valt melder uit Flevoland lastig via Facebook en WhatsApp met berichten waarin onder andere staat "Rot-Jood".

4 september

De Open Joodse Gemeente Klal Israel in Delft ontvangt via Facebook een bericht. In het bericht staat: "Kotsmisselijk word ik van alles wat met joden te maken heeft. Kotsmisselijk word ik als ik zie dat ik op mijn geliefde face-book die eeuwige smouzen zich proberen in te sluipen zoals ze zich al 2 duizend jaar proberen in te sluipen in onze gemeenschap met als doel alles te verzieken. Als een volk (of is het een vloek) wat geen thuisland heeft al 2 duizend jaar over de hele wereld gehaat wordt niet inziet dat ze nergens....onleesbaar.... werden afgevoerd naar de plekken waar ze hun portie gas kregen. Als er ook maar iemand in Nederland moeite had met het feit dat dat pack werd afgevoerd was het een kleine moeite geweest om het spoor (enkelspoor) van Westerbork richting eindbestemming op te blazen. Niets van dat alles. Ook was het voor de geallieerden een kleine

moeite geweest om de spoorlijnen naar Polen of de gaskamers waar het bestaan van bekend was te bombarderen. Nee niets, omdat de hele wereld er vanuit ging dat na de oorlog het joden probleem zou zijn opgelost. Maar omdat onkruid en ongedierte altijd weet te overleven bleek ook het eeuwige jodendom er weer met een mazzeltje er van af te zijn gekomen. Omdat ze na de oorlog met dat schuim in de maag zaten hebben ze ze maar in Palestina gedropt. Dat eeuwige gift uit te zaaien, ook leefden. Gelul. 2 duizend jaar geleden zaten hier de Romeinen, kennen zij nou ook aanspraak maken op Nederland? Tuurlijk niet. Wat deed dat ellendige volk toen ze in Palestina aankwamen? Wat ze tot op de dag van vandaag doen; het de Palestijnen het leven onmogelijk maken. En maar janken over hun holocaust. Smerig luizenvolk, geef nou eens een keer toe dat die hele holocaust nooit mogelijk was geweest zonder de hulp van jullie luizige, achterbakse, stiekeme mentaliteit. Ik weet ook dat als ik zo reageer ik als antisemiet word neergezet. Prima, ik zal dan wel antisemiet zijn. Maakt me niets uit, in tegenstelling tot dat ellendelingen volk ben ik wel rechtuit. Ik haat ze, ik haat ze uit de grond van mijn hart. Als zich weer de gelegenheid zich zou voordoen om een zootje van dat schuim om zeep te helpen sta ik voorop. Als ik er naderhand op zou worden aangesproken dat ik 10 of 20 duizend van die ellendelingen had omgebracht mogen ze me lachend begraven. Dan spring ik lachend in mijn graf”.

12 september

CIDI ontvangt per e-mail het volgende bericht: “Ik lees n.l. dagelijks de berichtgeving van Jewish Voice for Peace. Met name hoe Palestijnen uit hun huizen worden verdreven. Misdragingen door ‘Settlers’ jegens de Palestijnen. U bericht hier nimmer over. M.a.w. U bent wel degelijke een Goebels Instituut. Joseph reed ook enkel door straten bestemd voor eenrichtingsverkeer”.

16 oktober

Een vrouw uit Barneveld, wier schoonvader een Israelisch eethuis heeft, krijgt van verschillende mensen, voor haar onbekenden, privéberichten via Facebook. De teksten zijn haatdragende en antisemitisch: “Joden”, jullie hebben de eer allemaal in mijn belangstelling te staan”. Twee dagen na dit bericht ontvangt de vrouw een bericht “He nepjoodjes, een survival les is je graaijerige geldpoten bij je te houden, bemoei je op geen gluiperige manier met mij, anders krijgen jullie slecht weer over je geldhoofden. Spoken zijn niet als goyim, ze zijn geen slaven van stumperige zogenaamde uitverkoren gekken”. Uiteraard stuurt de meldster geen reactie. Twee dagen later ontvangt ze een nieuw bericht: “Vuil goor achterlijk vuilnisbakkenras uit de duivel geboren. Israel gaat er aan. Jullie zullen weten of we slaafjes zijn van kanker joden. Jullie zullen in het stof bijten. Lees Deuteronomium 28. We zullen jullie pedofilie schijjtjoden met jullie klote moslims verdrijven uit Europa zodat de stank van joden en moslims hier niet meer hangt. Onder ijzeren laarzen zullen we jullie vertrappen”. Enkele dagen later ontvangt de vrouw een nieuw bericht: “Buig gore joodse achterbakse blanke genocidale mongolen”. Weer een dag later stuurt de dader nogmaals een bericht, ditmaal met een dreiging: “Hebben jullie het verhaal van Anne Faber gevolgd? Hoe lang zouden ze naar 1 van jullie moeten zoeken?”

Van een andere dorpsgenoot ontvangt de vrouw ook berichten. Deze zijn niet antisemitisch maar bevatten teksten als “Gore geldlikkende hoer” en “Vuile gore varkens. Israel gaat kapot”.

Mevrouw heeft de daders geblokkeerd op Facebook waarop het onmogelijk werd voor hen om haar nog berichten te sturen. Mevrouw meldt tevens dat haar schoonvader in het restaurant met regelmaat telefonisch wordt bedreigd. Het slachtoffer vermoedt dat het om dezelfde daders gaat.

13 november

Een Nederlandse Joodse man woonachtig in Colombia is actief op Facebook en reageert op de pagina van een vriend over een nieuwsartikel waarbij Mercedes-teamleden aan de dood zijn ontsnapt tijdens een autorace. De man krijgt vervolgens een bericht van de vriend van zijn vriend met de tekst:

“enge haakneus ! Wat produceren jullie daar ook alweer ? Een goedje om in je neus te stoppen zodat je denkt dat je superieur bent. Daar heeft jouw soort sowieso erg veel last van!”.

27 november

Joodse melder uit Den Haag ontvangt via een Nederlandse twitteraar een aan haar gericht bericht: “quiet for a 1000 years.’ Yes, I already suspected for some time that the Zionists see in Hitler and the Holocaust an endless source of inspiration for their madness. One might say: Zionism=Nazism and vice versa. #TausendjährigesReich...”

6 december

Een persoon die het CIDI gedurende de jaren regelmatig antisemitische berichten stuurt, e-mailt een bericht naar aanleiding van de Amerikaanse beslissing om Jeruzalem als hoofdstad van Israël te erkennen. Hij schrijft onder andere: “De racistenjoden die er illegaal zijn moeten allemaal terug naar waar ze vandaan komen” ... “wat een tervingvolk””Steeds meer mensen vinden het jammer dat Hitler te vroeg is verslagen”.

7 december

Het Nederlands Israelitisch Kerkgenootschap (NIK) ontvangt een e-mail: “Beste Mensen , U moet NIET raar opkijken van aanvallen op Joden of hun bezittingen , zoals vandaag in Amsterdam , want Israël vindt het goed dat Amerika , Jeruzalem als hoofdstad ziet .

Wanneer STOPPEN de Joden nou een keer de Palestijnen HUN land af te pakken , JULLIE schoppen constant de MOSLIMS tegen de benen .

ISRAËL en daar mee de JODEN zijn geen VREDE lievend volk .

maar HEBBERS : altijd al geweest (Ik christen ben 61 jaar en Ik ken JULLIE Joden niet anders)”.

7.4 Het maatschappelijk domein

Dit domein omvat antisemitische uitingen die zich voordoen in de publieke ruimte. Het gaat bijvoorbeeld om spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden of uitingen in de media. Deze uitingen zijn niet gericht tegen specifieke personen, maar door de aard ervan worden grote aantallen mensen ermee geconfronteerd. Ook uitingen op internet behoren hiertoe.

*Alles bij elkaar telde CIDI in dit domein **17 incidenten in 2017**, ten opzichte van 20 incidenten in 2016 en 16 in 2015.*

7.4.1 Sport

*CIDI registreerde **5 incidenten in 2017**. In 2016 en 2015 waren dat er respectievelijk 9 en 10.*

16 januari

Meerdere meldingen komen binnen bij CIDI over de voetbalwedstrijd Sparta-FC Utrecht. Tijdens deze wedstrijd werden leuzen geroepen als: “joden gaan eraan olé, olé”. De teksten waren te horen op filmpjes die door de NOS online geplaatst werden.

7 maart

Melder van Joodse komaf reageert op sociale media op de wedstrijd Feyenoord-PSV. Melder gaf in een online reactie onder een artikel van *Voetbal Inside* aan dat hij vond dat Feyenoord terecht had gewonnen. Een ander reageerde vervolgens met teksten als “Joden aan het gas” en “Kanker Joden”. Melder ontvangt vervolgens privéberichten via Facebook met o.a. “Heee kankerjood” en “Sloop jou kanker neus”.

3 april

Melder vertelt per telefoon dat er op de website van PowNews beelden van supporters bij de wedstrijd Feyenoord-Ajax worden getoond waarin wordt gezongen: "Hamas, Hamas, Joden aan het gas".

19 oktober

Enkele dagen voor de voetbalwedstrijd tussen Feyenoord en Ajax lijkt de haat tussen de twee supportersgroepen een nieuw dieptepunt te hebben bereikt. Op sociale media circuleren misselijkmakende teksten en wordt een foto van slachtoffertjes van de Holocaust misbruikt. In de media wordt veel aandacht besteed aan deze kwestie, Feyenoord laat via een woordvoerder weten deze actie af te keuren en zich hiervan te distantiëren.

17 december

Tijdens de voetbalwedstrijd AZ-Ajax in Alkmaar zingen supporters "Mijn vader zat bij de commando's, mijn moeder zat bij de SS, samen verbranden zij Joden, want Joden die branden het best". Deze uitlating werd vastgelegd op video en is te zien op sociale media.

De leus "Joden branden het best" is diep kwetsend voor de Joodse bevolkingsgroep in Nederland, in het bijzonder de overlevenden van de Sjoa en hun nakomelingen. Tijdens WOII werden miljoenen Joden in ovens verbrand, merendeels na te zijn vergast in vernietigingskampen.

In de voetbalwereld wordt "Joden" vaak gebruikt als bijnaam voor Ajax-supporters, en ook Ajax-supporters zelf hebben de benaming als geuzennaam aangenomen. Wanneer er wordt verwezen naar de SS en naar het verbranden van Joden is dit regelrecht antisemitisch en kwetsend. De leuze dehumaniseert Joden en minimaliseert de Holocaust tot een 'grappige' gebeurtenis. CIDI heeft aangifte gedaan en de politie verzocht de daders op te pakken en te bestraffen.

De algemeen directeur van AZ heeft direct afstand genomen van de antisemitische spreekkoren en aangekondigd maatregelen te nemen tegen de supporters die zich hieraan schuldig hebben gemaakt. Welke maatregelen dat zijn is onbekend.

7.4.2 Demonstraties

CIDI telde in 2017 3 antisemitische incidenten tijdens demonstraties. In 2016 en 2015 waren dat er ook 3. Extreemrechtse of extreemlinkse demonstraties, hoewel een punt van zorg, worden niet meegeteld als daarbij geen specifieke antisemitische uitingen worden gedaan (via spreekkoren of symbolen).

11 maart

Tijdens een demonstratie bij het Turks consulaat bij de Westblaak in Rotterdam breken ongeregelde heden uit. Hierbij worden er kreten geroepen als “kankerjoden” en “kankernazi’s”.

30 juni

Tijdens de wekelijkse demonstratie tegen Israel op de Dam in Amsterdam draagt een activist een bordje waarbij een Israelische vlag gecombineerd wordt met een Nazi-vlag. Tegen de man is aangifte gedaan en het bord heeft hij op last van de politie in moeten leveren.

22 juli

Tijdens een manifestatie voor “Solidariteit met de burgers van bezet Jeruzalem” bij Rotterdam Centraal (Stationsplein) in Rotterdam wordt door demonstranten onder meer geroepen: “Khaybar Khaybar, ya yahud, Jaish Muhammad, sa yahud” (“Joden, herinner je Khaybar, het leger van Mohammed keert weder”). Een verwijzing naar een historische massamoord op de Joden in Medina (onder wie Khaybar) en een Arabische pogromkreet, opgevat als oproep tot jodenmoord.

De uitlatingen zijn op sociale media te vinden.

CIDI heeft aangifte gedaan en de politie verzocht de verdachten op te sporen opdat zij met spoed worden voorgeleid en zich moeten verantwoorden voor de rechter.

7.4.3 Extreemrechts

In 2017 telde CIDI geen incidenten in de categorie ‘Extreemrechts’. In 2016 waren dit 4 incidenten en in 2015 waren dit er 2.

7.4.4 Media

In 2017 registreerde CIDI geen incident in de media. In 2016 waren dit er 3 en in 2015 0.

7.4.5 Boeken, films, games

In 2016 en 2015 waren er geen meldingen binnen deze categorie. In 2017 registreerde CIDI er 2.

24 januari

Melder stuurt een foto van een spel voor PlayStation 4. Het spel maakt het mogelijk om een auto te downloaden met daarop een hakenkruis en de teksten “hail Hitler”, “No Jews” en “Kill the Jews”.

De melder heeft dit aangekaart bij Sony Network en Playstation waarop hij geen reactie kreeg. CIDI heeft vervolgens contact opgenomen met Electronic Arts, verantwoordelijk voor de richtlijnen van games. De afbeelding is vervolgens verwijderd.

11 september

Melder ontvangt voor zijn verjaardag het boek 'Revolutie door Schuld', geschreven door Rein de Vries. De boodschap van de Vries is dat bankiers en vooral Joodse bankiers bij oorlogen en revoluties door de eeuwen heen een grote rol hebben gespeeld. De Joden waren het brein achter de Franse revolutie, de Russische revolutie en Hitler werd door een Joodse bankier (zonder een naam te noemen) geholpen. Enkele citaten uit het boek zijn:

"Deze ontwikkeling was logisch aangezien joden door de eeuwen heen altijd zijn vervolgd. Het is een feit dat een klein elitair deel van de joden, zowel vroeger als nu, de maatschappij naar eigen inzicht manipuleert. Zij zijn daarin niet alleen maar zij hebben wel voor een groot deel de financiële touwtjes in handen en daarmee de controle over hun lot".

"De beste manier om de maatschappij te domineren is door de financiën te beheersen. Het is niet voor niets dat een relatief groot deel van joden zich altijd met bankieren heeft beziggehouden. Dit kwam niet alleen omdat ze geen andere beroepen mochten uitoefenen. Insider Bernard Lazare zei het zo op pag. 223 in zijn boek Antisemitism, its History and Causes:

An energetic, lively en extremely haughty people, considering itself superior to all other nations, the jewish race wished to be a power. It had an instinctive taste for domination, since, by its origin, by its religion, by its quality of a chosen people which it had always attributed to itself, it believes itself places above others..."

"De Rothschilds leerden in de tweede helft van de 19e eeuw dat het beter was clandestien te opereren. Hun positie van macht en welvaart wekte primaire gevoelens bij anderen en daarnaast werd steeds vaker de vraag gesteld of het wel wenselijk was dat joodse families zoveel macht over de economie en politiek moesten hebben in Europa"

Met instemming verwijst De Vries naar het fel-antisemitische verzinsel 'De protocollen van de Wijzen van Zion'. Hij schrijft: *"Een belangrijke voedingsbodem van voor het antisemitisme dat tot de Holocaust zou leiden was de publicatie van de Protocollen van Zion. Dit geschrift had als onderwerp de wereldwijde manipulatie van de maatschappij door het internationale jodendom en hoe dat bereikt kon worden. De Protocollen van Zion worden heden ten dag als een vervalsing beschouwd maar wanneer men ze leest, kan men niet om de profetische waarde van het document heen. Groot probleem van de Protocollen is dat er sterk generaliserend over joden gesproken wordt, als zij homogeen dezelfde doelen nastreven. desondanks kan men niet ontkennen dat de Protocollen de toekomst behoorlijk nauwkeurig hebben beschreven."*

Het boek staat vol met antisemitische complottheorieën, zo zouden Joodse internationale bankiers Hitler aan de macht hebben geholpen. Zionisten spanden samen met de Nazi's om zoveel mogelijk

Joodse Duitsers naar Palestina te emigreren en een deel van hun vermogen mee te nemen. Verder in het boek wordt beweerd dat de Mossad betrokken was bij de aanslagen van 11 september, zionisten zouden ook het onderzoek naar de aanslag hebben gesaboteerd. CIDI heeft aangifte gedaan tegen de schrijver.

7.4.6 Muziek

Net als in 2016 en 2015 telde CIDI 1 incident in deze categorie.

3 januari

Ali. B. brengt een nieuwe rap uit. In het nummer zegt de rapper dat hij omgaat met geld 'als een Jood'. In die context vervolgt Ali Bouali dat hij na het bedrijven van de liefde vrouwen 'deporteert', omdat zij uit zouden zijn op zijn geld. De tekst in de rap geeft hiermee een antisemitisch vooroordeel over Joden weer.

De rapper reageert op de beschuldigingen van antisemitisme door te zeggen dat het eerder als een compliment aan Joden moet worden gezien en stelt dat hij ze juist goede zakenmensen vindt. De tekst erna moet als een 'woordspeling' worden gezien.

7.4.7 Politiek

De categorie 'Politiek' is in 2017 toegevoegd aan het maatschappelijk domein. Hier registreerden antisemitische uitingen die gedaan zijn in het politieke debat bijvoorbeeld door (oud-)politici, kandidaten voor politieke functies en actieve aanhang van een politieke partij. In 2017 telde CIDI 7 incidenten.

28 januari

PvdA Kamerlid Marcouch beklagt zich op Twitter over hoe DENK-sympathisanten spreken over Marokkaanse Kamerleden. Marcouch publiceert een screenshot van een WhatsAppgroep van DENK-aanhangers. Onderwerp van discussie in de groep is het bericht dat uitkeringen naar Marokko definitief worden verlaagd. In het screenshot maken DENK-aanhangers PvdA-Kamerleden die vóór het verlagen van uitkeringen stemmen uit voor "Marokkaanse Joden": "*Mohanis en andere Marokkaanse joden van pvda stemmen voor verlaging....Ken de verraders van onze gemeenschap*". "Jood" wordt hier dus als synoniem gebruikt voor verrader.

5 maart

Verschillende Tweede Kamerkandidaten waaronder Glenn Helberg (Artikel 1) en Dilan Yesilgöz (VVD) nemen deel aan een verkiezingsdebat in het Joods Historisch Museum. VVD-kandidaat Dilan Yesilgöz merkt op dat Joodse kinderen in Nederland beveiligd naar school gaan. In reactie op haar opmerking begint Helberg over het *Decade for People of African Descent*, een VN-resolutie bestaande uit "ongeveer 500 artikelen". Omdat één van deze artikelen het handelen van Israël ten aanzien van de Palestijnen zou veroordelen, aldus Helberg, zou de Nederlandse regering de resolutie niet hebben aangenomen. De machtige "Joodse lobby" zou dit hebben voorkomen, stelt Helberg.

Helberg uit zich niet alleen antisemitisch, hij zit er ook feitelijk naast. Nederland heeft het *Decade for People of African Descent* wel degelijk ondersteund, ondanks de "machtige Joodse lobby" waar Helberg over spreekt. Er is dus sprake van demonisering van Joden gebaseerd op stereotypes zonder enige feitelijke grond.

31 mei

Verschillende mensen door het hele land doen aangifte tegen Haags gemeenteraadslid Khouli van de Partij van de Eenheid vanwege groepsbelediging, haatzaaien en racisme. Het raadslid deed over een bezoek van Israëlische jongeren aan de SGP de volgende uitspraak via Twitter: "Zionistische

terroristen in wording gewoon keurig op bezoek bij de SGP. Dit zijn de toekomstige kindermoordenaars en bezetters".

De aangiftes zijn door de rechter niet ontvankelijk verklaard. De zaak zou mogelijk anders zijn verlopen indien één van de desbetreffende kinderen een aangifte had gedaan.

27 juli

Een oud-raadslid van het CDA in de gemeente Emmen schrijft in een reactie over Joden en de staat Israël: "Waarom worden de Palestijnen toch zo geplaagd door de Joden?". Een fractievoorzitter van een andere lokale partij schijft terug: "je reinste antisemitisme! Want je stelt de joden collectief verantwoordelijk voor de daad van een staat en met 'joden' en jouw reacties in het Duits leg je bewust de link naar de Tweede Wereldoorlog". Het raadslid verdedigde zich met de opmerking "Hoezo, ze hebben Jezus vermoord".

28 september

Tijdens het plenaire debat over de tekortkomingen bij onverdoofd ritueel slachten maakt DENK-lid Selçuk Öztürk een antisemitische connotatie: "Aan de andere kant proberen we hier de lange arm van Israël en de Joden eruit te hangen [sic] in de Kamer [...]". De uitspraak van het Kamerlid is onacceptabel. Het CIDI heeft na het incident een brief geschreven aan de Kamervoorzitter.

31 oktober

DENK heeft Kamervragen gesteld waarbij uitgegaan wordt van een Israëlische lobby- en lastercampagne tegen Minister Kaag. Ter begeleiding van die vragen toont DENK een afbeelding op Facebook. De afbeelding enige personen zien die de machtige Joodse lobby voorstellen, opererend in de schaduw. Deze afbeelding is een directe referentie naar de Protocollen van de Wijzen van Sion. Eén van de figuren draagt een keppel. Met de afbeelding suggereert dat Israël / Joden de politiek in hun macht hebben.

**Schriftelijke vragen
over lastercampagne
Israëlische lobby**

CIDI Centrum voor Antisemitische Incidenten in Nederland
LIKOED
Holland supports Israël

DENK

f i+ t You Tube **BEWEGINGDENK.NL**

5 december

Een bestuurslid van de Socialistische Partij (SP) stuurt, naar aanleiding van het bericht dat Trump Jeruzalem erkent als hoofdstad van Israël, het volgende bericht naar een SP-Kamerlid: "Je gaat je afvragen welk mega-bedrag Trump van de joodse lobby in de VS heeft ontvangen dat hij zich hier persoonlijk voor inspant. Had hij niet de regie over Israël en het Midden Oosten aan Jared gegeven?"

7.5 Internet

De categorie 'internet' omvat meldingen van antisemitische uitingen op websites of sociale media.. Het gaat om openbare meldingen. Antisemitische digitale privéberichten zijn niet meegenomen in deze categorie maar te vinden onder: '[schriftelijke uitingen: digitaal](#)'. In de categorie 'internet' gaat het dus om algemene uitingen met een antisemitisch karakter die niet specifiek aan een persoon zijn gericht. In alle gevallen gaat het om meldingen met een directe relatie met Nederland: een uiting gericht aan Nederlands publiek, een uiting in het Nederlands, een in Nederland geregistreerde website of een aangekondigd Nederlands evenement, etc.

Internet en sociale media heeft een belangrijke plaats in ons leven. De afgelopen jaren is de rol en de invloed van internet in ons dagelijks leven enorm gegroeid. De wisselwerking tussen het 'virtuele' en 'reële' leven wordt daardoor steeds onduidelijker. Een uiting op internet zou daardoor kunnen resulteren in een fysieke actie met soms grote gevolgen. Het internet is voor een groeiend aantal mensen ook een belangrijke bron van nieuwsgaring en de plek om kennis en informatie te vergaren. Zogenaamd 'fake news' en onwaarheden worden op brede schaal verkondigd en gedeeld en, zonder weerwoord of controleren van feiten, aangenomen als waarheden. Dit werkt de demonisering van bevolkingsgroepen en verdere polarisering in de hand. CIDI ziet met name dat [holocaustontkenning](#), [antizionisme](#) en [complottheorieën op internet](#) breed verspreid worden. Dit is gevaarlijk omdat het beeld wat mensen over joden krijgen hierdoor zeer negatief gekleurd wordt. Dit negatieve beeld kan zich omzetten in haat en leiden tot antisemitische daden en uitingen offline.

Dit jaar, 2017, is het eerste jaar dat CIDI meldingen over online incidenten registreert. Wij nemen daarbij alleen op wat anderen bij ons melden en gaan niet zelf op zoek naar incidenten. Het overzicht is daardoor niet volledig.

Tot 2017 publiceerde het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) jaarlijks over discriminatie op het Internet. Het MDI verzamelde meldingen over alle soorten discriminatie op het internet. Het MDI en CIDI werkten nauw samen om antisemitisme online te bestrijden. CIDI behandelde ook gevallen waarbij juridische procedures aan de orde waren. De door de overheid ingestelde organisatie MiND, Meldpunt Internet discriminatie, is sinds 2016 belast met discriminatie op Internet. Doordat zowel het MDI als MiND in 2016 online discriminatie registreerden, waren er in 2016 twee rapporten. MDI droeg per 1 januari 2017 haar werkzaamheden over aan MiND. Met MiND heeft CIDI een globale werkverdeling afgesproken.

Meldingen van online antisemitisme 2016

In 2016 ontving het MDI in totaal 541 meldingen waarvan 424 uitingen van online discriminatie. 100 van de uitingen waren antisemitisch, dat is 24% van het totaal aantal online meldingen. Het MDI achtte 47 van de bij haar gemelde antisemitische uitlatingen strafbaar.

MiND registreerde in 2016 64 meldingen van antisemitisme, 7% van het totaal aantal meldingen.

Het CIDI kon niet controleren of de data van beide meldpunten overlap vertoonden, noch of ze eenzelfde systematiek en criteria hanteerden. Het aantal meldingen van online antisemitisme in 2016 ligt hierdoor tussen de 100 en 164 meldingen. Door het bestaan van twee meldpunten was het trekken van een conclusie over 2016 dus niet mogelijk.

Meldingen van online antisemitisme 2017

In 2017 heeft Meldpunt Internet discriminatie (MiND) als enige organisatie online discriminatie geregistreerd en melders geholpen in het laten verwijderen van teksten en het eventueel doen van aangiftes. In 2017 registreerde MiND 236 meldingen van antisemitisme. Dit is 17% van het totaal

aantal discriminerende meldingen dat zij registreerden. Een zorgwekkend hoog percentage, zeker aangezien Joden slechts 0,3% van de Nederlandse samenleving uitmaken.

Methodologie

De methodologie van MiND verschilt van die van het CIDI. Zo registreerde MiND in 2017 61 meldingen over de “Jodenlijst” die op extreemrechtse websites werd gepubliceerd. CIDI beschouwt meerdere meldingen over dezelfde gebeurtenis als één incident en hanteert dus een andere telling dan MiND.

In dit overzicht registreren we de online meldingen die CIDI in 2017 heeft ontvangen wel. Zoals eerder geschreven is dit beeld niet volledig. De mensen die bij CIDI een melding hebben gedaan van online antisemitisme zijn door CIDI ook doorverwezen naar MiND.

In 2017 registreerde CIDI 24 meldingen van online incidenten.

7.5.1 Facebook

Privéberichten die individuen ontvangen via Facebook worden meegenomen in de categorie ‘Schriftelijke uitingen – digitaal’. In deze categorie nemen we alleen de incidenten mee die bij ons gemeld worden. Er wordt niet actief gezocht naar antisemitische berichten op Facebook. Hierdoor, en omdat nog niet breed bekend is dat men ook online incidenten bij CIDI kan melden, is dit beeld zeer onvolledig. CIDI neemt tevens alleen Nederlandse meldingen of op Nederlandse pagina’s geposte incidenten mee in de telling.

Bijzonder om te vermelden is, dat in september 2017 ontdekt werd dat Facebook adverteerders advertenties liet richten op gebruikers die nadrukkelijk in Jodenhaat geïnteresseerd waren. Adverteerders op Facebook kunnen heel nauwkeurig regelen wie hun reclame te zien krijgt, gebaseerd op leeftijd, gender en interesses. Tussen de lijst met opties bleek ook ‘Jodenhater’, ‘Hoe Joden te verbranden’ en ‘Een geschiedenis van waarom Joden de wereld pesten’ te staan. Wie voor die opties koos kon zo’n 2.300 mensen op Facebook bereiken. Het automatische systeem van Facebook stelde voor ook te adverteren voor de groep “Tweede Amendement”, zodat het bereik van de advertentie steeg naar 119.000 mensen. Het aanmaken van de reclamecategorieën als het voorstellen van doelgroepen gebeurt volledig automatisch. Blijkbaar correleert het algoritme van Facebook Jodenhaat met liefhebbers van vuurwapens. Het tweede amendement van de Amerikaanse grondwet geeft mensen recht op het bezitten en dragen van vuurwapens. De antisemitische reclame-opties zijn gemeld bij Facebook en werden direct verwijderd.

In 2017 registreerde CIDI 8 meldingen.

6 januari

Melding bij CIDI over een afbeelding die geplaatst is in een Nederlandse Facebookgroep waarbij de Holocaust wordt gebagatelliseerd en waarbij in de tekst een link word gelegd tussen Joden en het runnen van de banken & Media. Ook wordt erbij geschreven dat de zogenaamde terreurgroepen die Joden haten nooit Israel aanvallen. Op de afbeelding staat de tekst “if 6 million jews were killed in “Death Camps” then why are there only six digits in their tattoos?”

1 juli

Melder uit Hilversum ziet op een Facebook groep voor de Surinaamse herdenking van de afschaffing van de slavernij een bericht van een andere geïnteresseerde. Die persoon schrijft: “vergeten jullie niet dat onze Joodse vrienden ook wreed waren, Hitler heeft ze al goed vergast, dat noemt hij karma, iedereen krijgt zijn beurt”.

23 juli

Melder stuurt printscreens van antisemitische opmerkingen op de Facebook-pagina van RTL-nieuws. Hierop staan teksten als “Oef, veel joden voelen zich aangesproken? Hitler had het door moeten zetten (Moslimpje bashen mag wel, Joden... nee, schadevergoeding!)”. Een andere tekst is: “Musa (mozes) nam die ondankbare honden naar die heilige plek toe, maar ze keerden zich tegen hem en ging terug naar hun vieze gewoontes, toen moesten ze het plek verlaten dat is de geschiedenis van hun... het was niet genoeg, ze moesten ook nog hz. Isa (jesus) proberen”. De teksten zijn verwijderd door de moderator.

10 augustus

Op de facebook van Christenen voor Israel zijn reacties onder een bericht geplaatst die stellen dat de holocaust in scene is gezet. “...dus ook de internationale extreme zionisten mogen geen blanke volkeren ondermijnen en vermoorden uit haat voor de door de zionisten in scene gezette holocaust om israël te stichten...”. Ook schreef de dader: “De zionistische extremisten moorden juist die joden uit die niet naar Palestina wilden. Daarom zetten ze een haat campagne op om haat te kweken tegen de joden die niet wilden. Hitler zelf was een gefinancierde trekpop van de zionistische elite. Zonder Hitler was Israel niet eens ontstaan. Nazisme is met dat doel ontworpen. De nazi’s waren joden, evenals generaals, kampleiders”.

15 oktober

Op het ‘Pianoduo Festival’ in Amsterdam worden ook Israelische pianisten uitgenodigd om op te treden. De deelname van de pianisten wordt bekend gemaakt op Facebook. Bezoekers van de pagina bejegende de Israelische pianisten vervolgens als “fascitoïde vertegenwoordigers van een Nazi-achtig bewind”. Ook wordt er opgeroepen tot een boycot van het concert. Bezoekers die besluiten wel te gaan worden vergeleken met “collaborateurs”, “NSB’ers” en “blinde volgelingen”.

23 november

Bij CIDI komen verschillende meldingen binnen over een bericht dat circuleert op sociale media. In het bericht worden de slachtoffers (dieren) van de bio-industrie in Nederland gelijk gesteld aan de slachtoffers van de Holocaust. Melders voelen zich beledigd en gekwetst door deze vergelijking.

6 december

Onder een bericht van de NOS over Israel schrijft een lezer: “Als er een natie is dat opnieuw een holocaust verdiend dan zijn het de inwoners van Israel wel!”.

7 december

Melder heeft gezien dat een collega op Facebook een bericht had geplaatst (op zijn eigen tijdlijn) waarin hij schreef dat Joden dieven zijn die land stelen. Verder schreef hij dat “de moeders van zulke mensen abortus hadden moeten plegen”.

7.5.2 Twitter

Ook bij Twitter geldt dat alleen incidenten die bij CIDI zijn gemeld worden geregistreerd.

Antisemitische tweets worden altijd gerapporteerd door CIDI bij Twitter. Een enkele algemene kwestie lichten we er uitgebreider uit omdat CIDI aangifte heeft gedaan tegen de desbetreffende twitteraars.

In 2017 telde CIDI 8 Twitter incidenten. In twee gevallen heeft CIDI aangifte gedaan.

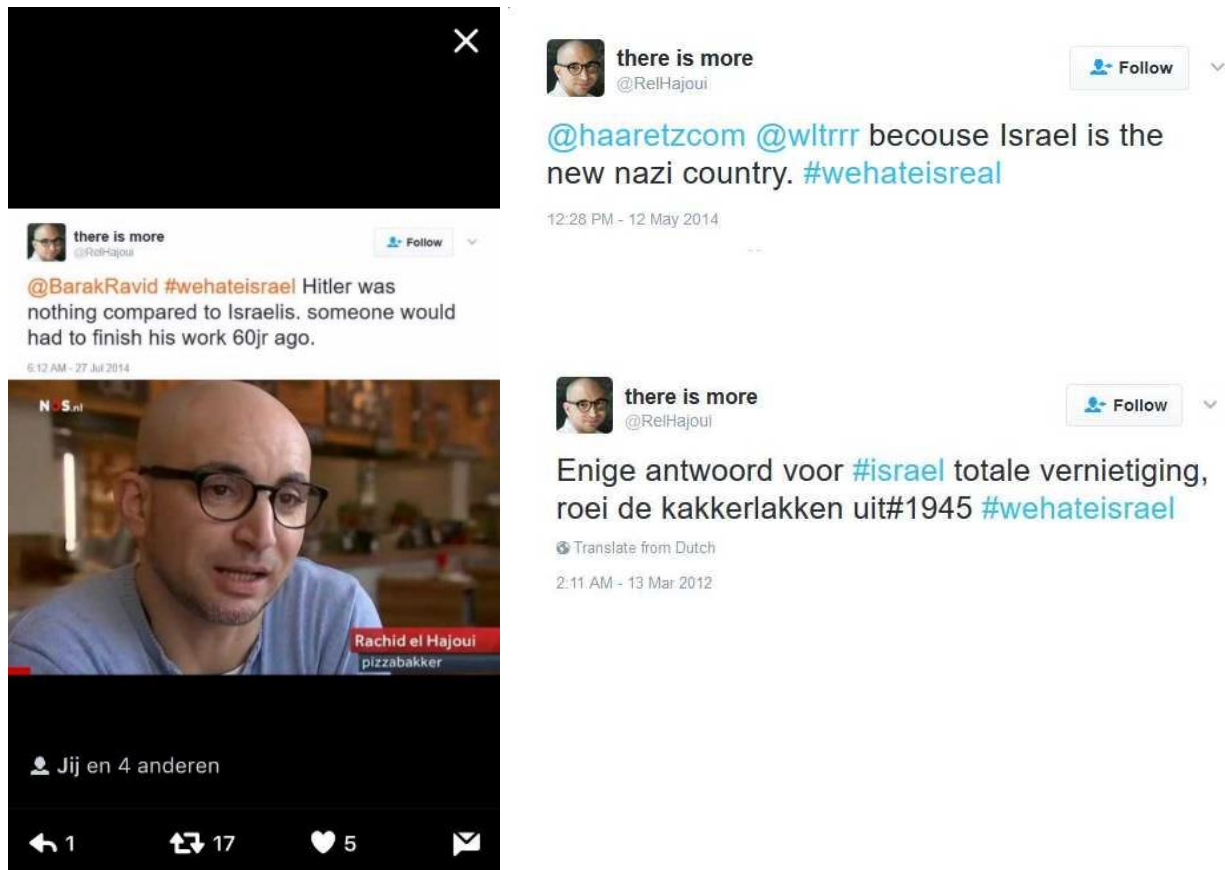
8 februari

CIDI doet aangifte tegen een Tilburgse pizzabakker vanwege het verspreiden van antisemitische berichten op Twitter. Zo luidden twee van zijn verzonden tweets: “Enige antwoord voor israël totale vernietiging, roei de kakkerlakken uit #1945 #wehateisrael,” en “Hitler stelde niets voor in

vergelijking met de Israëliërs. Iemand zou Hitlers taak van 60 jaar geleden moeten overnemen”.

Ironisch genoeg droeg het NOS Journaal de dader in een item voor om over de polarisatie in de Nederlandse samenleving te spreken. Op het journaal van 14 februari 2017 beklagde hij zich over de verruwing in de maatschappij en schelden op sociale media. Al snel werd bekend dat hij zelf allerlei beledigende en strafbare tweets over Joden en Israëli's op het internet had geplaatst.

Naar aanleiding van de aangifte legde de Officier van Justitie Zeeland-West-Brabant de man een boete van 250 euro op. Als hij deze voldoet, gaat hij hiermee verdere rechtsvervolging uit de weg. De pizaabakker heeft te kennen gegeven de uitspraak niet te accepteren en gaat in hoger beroep.

22 maart

Twitteraar met een herkenbaar Joods twitterprofiel mengt zich in een discussie op het medium. Van een andere twitteraar krijgt hij vervolgens berichten met “dacht het niet vuile yod”, “(((jullie))) liegen altijd”, “Ge kunt jouw toch niet verbergen met zo’n neus en dode ogen”.

1 april

Joodse meldster ziet een aan haar gericht bericht op Twitter met de tekst "...moet je nog een douche nemen??? Ik ken wel een adres in duisteland voor je hoor".

1 augustus

CIDI doet aangifte tegen twitteraar Jan van der Weiden vanwege haatzaaiende en beledigende berichten over Joden. Van der Weiden plaatst regelmatig antisemitische teksten op Twitter. Zo schrijft hij dat “de invloed van de Joden” beangstigend is.

Jan van der Weiden
@JanvanderWeiden

Follow

The influence of the jews is almost scaring.
money can buy everything

Ook op Wall Street ziet Van der Weiden een Joodse samenzwering.

Jan van der Weiden
@JanvanderWeiden

Follow

[#WallStreet](#) is owned by the jews so now you know why [#HillaryClinton](#) hates human beings in GAZA

In een serie Engelstalige berichten schrijft Van der Weiden dat “de Joden” de Amerikaanse politiek controleren. Hij heeft het daarbij afwisselend over “de Joden” en over “zionistische Joden”. Zo schrijft de twitteraar op 28 juli 2017 dat “alle zionistische Joden” een genetisch defect hebben waardoor zij gewelddadig en inhumain zijn.

Jan van der Weiden @JanvanderWeiden · Jul 28

Must be something **genetic** that all [#Zionist](#) Jews are having a violent, inhuman and disrespectful attitude. Other jews are like us just GREAT

Abbs Winston @AbbsWinston

[#Israeli](#) Occupiers dressed as Palestinians, attacked, assaulted, and kidnapped 4 [#Palestinian](#) youth in Al-Bireh City

Van der Weiden spreekt zichzelf meermaals tegen. In sommige berichten beweert hij slechts tegen ‘zionisten’ te ageren, maar in andere berichten spreekt hij over “de Joden” als collectief. In zijn tweets over Israel verwijst hij regelmatig naar de Tweede Wereldoorlog, en stelt hij meermaals dat Israel zélf schuldig is aan nazi-praktijken.

8 juni

Melder van Joodse komaf ziet op Twitter een hem gericht bericht met de verwensing: “...Mooi naar eigen land gaan als je je Jood voelt. Eigen land oppbouwen, niet hier rondhangen en eigen cultuur houden” en “...Maar toch vooral maar doorzeiken tegen Duitsland over de 2 de WO. Lekker geld vangen toch? Hebzucht is een Jood niet vreemd”.

18 juli

Een reactie op een tweet van CIDI directeur: “Nogal logisch: Mekka is een één jaarlijkse attractie, de Tempelberg is een heiligdom van Palestijnen, op Palestijns land, bezet door nazi’s.

27 augustus

Een openbaar Twitterbericht aan CIDI en directeur Hanna Luden over een medewerker van CIDI: “De alliantie v zionisten en nazi’s verbaast me niet echt overigens. De één exporteert moslimhaat naar de ander”.

28 december

Schrijfster van een opinieartikel over antisemitisme in Europa ontvangt van een andere twitteraar een persoonlijke reactie: “Dom kutwif! Israël is de organisator van WOII en de Holocaust en regelt nu Holocaust 2.0 – wat leren ze op jou de UVA?!”

7.5.3 YouTube

*Antisemitisme op YouTube lijkt soms nauwelijks te bestrijden. Het platform staat vol haatdragende en kwetsende filmpjes en commentaren. Incidenten van YouTube zijn ontelbaar en vaak ook afkomstig van kijkers buiten Nederland. In deze monitor nemen we alleen op dat wat bij CIDI is gemeld en wat in het Nederlands is. In 2017 **1 incident** gemeld bij CIDI.*

21 augustus

Het Verzetsmuseum in Amsterdam plaatst een film op haar YouTube kanaal over het redden van Joodse kinderen uit de crèche in Amsterdam, waar ook de tentoonstelling van het Museum over gaat. De film heeft de titel “Dag pap, tot morgen”. Na plaatsing van de film ontving het Verzetsmuseum antisemitische en Holocaust ontkennende reacties:

“Ww2 is de grootste leugen van onze generaties. (...) In Auschwitz werd muziek gemaakt. Ze gingen naar films, concerten, Theater en zwembad. Wat nou holocaust. Geen jood is levend verbrand. Alleen niet joden zijn massaal uitgemoord door de joodse machthebbers in NAZI Duitsland. Geen van hen heeft toch blond haar of blauwe ogen. Het zijn allemaal joden. Allemaal.”

“Joden liegen nog steeds de politiek bijelkaar. Het zijn allemaal joden in de tweede kamer. Er zit niet 1 echte Nederlander tussen. Het 1 groot joods complot. Deceptie en leugens, meer is het niet. Toen niet nu niet. Ga zelf eens nadenken. Laat je niets wijs maken. Ww2 is als 9/11 een grote leugen.”
“Joden vinden het leuk om als kleine minderheid de grote meerderheid naar hun pijpen te laten dansen of uit te moorden. (...) Crimineel afpersen is een joodse gewoonte. Crimineel zijn is typisch joods. Joden zijn de moordenaars van de niet joden en niet andersom.”

“Joden zijn massa moordenaars. Joden houden van oorlog maken, waar alleen niet joden elkaar af moeten maken. Het profijt is voor de joden. (...) Joden zijn een gevaar voor de wereld. Joden zijn een gevaar voor alles wat leeft.”

“Genocide is een joods gebruik, een joodse gewoonte. (...) Joden offeren niet joden voor hun bloed. Een goed joods gebruik is om het slachtoffertje zo lang als mogelijk en zoveel als mogelijk is te laten lijden. Er gaan vaak vele dagen overheen voor het slachtoffer overlijdt. Dat is een typische joodse gewoonte.”

Het Verzetsmuseum heeft de teksten uiteraard niet goedgekeurd voor publicatie, waardoor de teksten nooit openbaar verschenen zijn.

7.5.4 Websites

Met regelmaat doet CIDI melding of aangifte tegen een website. Helaas is het alleen mogelijk om in Nederland gehoste websites aan te pakken. Zodra een site in een ander land wordt gehost geldt de aldaar geldende wet- en regelgeving. Sites die bij CIDI zijn gemeld in 2017, zijn meegenomen in de telling.

*In 2017 ontving CIDI **7** meldingen van websites.*

29 april

Op de extreemrechtse website www.Altrechts.com, de Nederlandse versie van de Engelse term Alt

Right, verschijnt een lijst met de namen van Nederlandse Joden. Op de website wordt opgeroepen om 'volksvijandige' Nederlanders aan te geven. Onder hen vallen ook Nederlandse Joden, die volgens de site een 'uitheems organisme' zijn. De lijst doet denken aan de lijsten die de nationaalsocialisten opstelden van Joden en half-Joden teneinde hen te kunnen afzonderen en verwijderen uit de samenleving. Bovendien tast het de privacy, en wellicht ook, de veiligheid van de betrokkenen aan.

1 mei

Daags nadat de website Altrechts.com offline is gehaald verschijnt er een nieuwe lijst met namen van Nederlandse Joden www.jodenlijst.nl, de lijst staat ook op www.holocaustfraude.nl en www.holocaustbedrog.nl. Op alle drie de sites, die ook weer naar elkaar verwijzen, staan strafbare antisemitische uitingen. CIDI heeft contact gezocht met de provider van de sites en verzocht ze offline te halen, de provider heeft gehoor gegeven aan dit verzoek.

CIDI heeft aangifte gedaan tegen de dader achter de websites.

12 juni

Op de website catawiki.nl werden verschillende Nazi-artikelen te koop gezet. Artikelen die niet enkel als historische objecten kunnen worden beschouwd maar ook nieuwe die doordrenkt zijn van de nationaalsocialistische ideologie. Op grond van artikel 137^E van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht is het verboden voorwerpen te verkopen of in voorraad te hebben die aanzetten tot haat en/of discriminatie. Ook mag er geen geld verdiend worden met de verkoop van Nazi-artikelen.

CIDI schrijft een brief aan de veilingssite Catawiki waarop de site reageert dat zij uiteraard het nationaalsocialisme verwerpt. Ook laat de veilingssite weten dat niet langer kavelen te accepteren die overduidelijk aanstootgevend zijn. Vlaggen met hakenkruizen en nazitekens worden niet meer opgenomen in de veiling.

6 augustus

CIDI ontvangt een melding van een blogspot pagina van een persoon die het CIDI ook regelmatig e-mailt met antisemitische uitlatingen. De website staat vol met uitingen over Holocaustontkenningen, ontkenningen van gaskamers en ontkenning van de massamoord. De schrijver noemt tevens Anne Frank is een oplichter en schrijft dat Zyklon B slechts een ontsmettingsmiddel was. CIDI heeft aangifte gedaan.

24 augustus

CIDI ontvangt een melding over uitingen op de website www.erkenbrand.nl. Het gaat om het citaat: "Joden zijn een duidelijk distinctief volk van de Europeanen die daarom in hun thuisland horen in plaats van tussen de Europese landen in. En als dat motief alleen niet genoeg is voor het standpunt om Joden niet bij Europeanen te laten wonen, komt er ook nog eens bij kijken dat Joden een agressief volk zijn jegens niet-Joden. Dit geldt met name voor de Europeanen, gezien het effect van Joodse beleidsmakers op de Europese beschaving vrijwel altijd zeer negatief is geweest."

Ook andere citaten op dezelfde website geven blijk van een haatdragend, racistisch gedachtegoed dat grote gelijkenissen vertoont met de nazi-ideologie.

CIDI heeft aangifte gedaan tegen de daders van de uitingen op de website. De site is inmiddels opgeheven en de inhoud is verplaatst naar het domein www.erkenbrand.eu waarvan de server in de Verenigde Staten staat. Hierdoor is verdere rechtsvervolging ingewikkelder geworden omdat de Nederlandse wet- en regelgeving dan niet meer van toepassing is.

24 augustus

CIDI ontvangt een melding over de website www.rijnlandmodel.nl. De website staat vol met racistische en antisemitische uitingen, verpakt in een zogenaamd wetenschappelijke vorm. Op de site staan citaten als "Er is hier al geconstateerd dat de NPO is gevuld met de meest pure vormen van

haatzaaien en landverraad. Zeg maar "Drie keer de Volkskrant", en de Volkskrant zit boordevol haatzaaien, Nederlandhaat en landverraad. De Volkskrant zit ook boordevol Joden"

"Waarom heeft ooit iemand een probleem gemaakt van die aloude vraag: "Waarom Holocaust?". Dat is simpel: De Joodse visie van globalisering, Europeanisering, neoliberalisering, kapitaal fascisme en migratie-totalitarisme die is Het Rijk der Kwaadaardigheid op Aarde."

"De dominantie van de Joden in de media draagt de voortplanting van de Kwaadaardigheid op Aarde."

"Om de Kwaadaardigheid op Aarde terug te dringen, moet de dominantie van de Joodse visie en dus de dominantie van de Joodse bemensing verdwijnen."

"De Joden zien graag puinzooi, maatschappelijke onrust, en (burger)oorlog, omdat er voor parasieten dan het meeste te graaien valt."

"Een van de bekende gore trucs van de Joden, die bijzonder behendig zijn in het spel van liegen met woorden, en dat doen of het gedrukt staat"

Een ander voorbeeld is (incl. tikfouten): *"En waaromn trokken de Joden zo veel naar Europa en bleven ze zo lang ondanks de vervolgingen: omdat ze hier het beste kunnen parasiteren omdat we hier rijker zijn dan elders"*

"Goed, wat hebben Joden, negers en moslims gemeen in Nederland? Natuurlijk weet u het al want het stellen van de juiste vraag is meer dan de helft van het geven van het antwoord: haat jegens de Nederlanders. Het simpele: de vijand van mijn vijand is mijn vriend. Negers en moslims vanwege hun culturele nederlaag, en zoiets zit er bij Joden ook wel in gemengd met het besef dat ze hier parasiteren met hun nomadische cultuur. En de holocaust, natuurlijk. Het gevolg van die parasitaire nomadische cultuur."

Op de site worden ook verschillende bekende Nederlanders van Joodse komaf allerlei kwaadaardigheden toegeschreven.

Naast racistische teksten over Joden staan er ook haatzaaiende en racistische teksten over andere bevolkingsgroepen op de website.

CIDI heeft aangifte gedaan tegen de verspreiders van de racistische en antisemitische uitingen op de website Rijnlandmodel en hoopt dat zij zich zullen moeten verantwoorden voor de rechter. De politie is door CIDI verzocht ervoor te zorgen dat de website uit de lucht werd gehaald. Dit is in eerste instantie gebeurd, echter, de eigenaren van de site hebben hem inmiddels verplaatst naar de Verenigde Staten waardoor de website weer zichtbaar is en de juridische aanpak moeilijker is geworden.

31 december

Al jaren strijden CIDI en andere antidiscriminatiebureaus tegen de website www.radioislam.org. De website staat vol antisemitische en haatzaaiende teksten. De site bestaat al jaren en door aangiftes van verschillende partijen is er een strafrechtelijk onderzoek opgestart. Dit heeft helaas niet tot een vervolging kunnen leiden wegens onduidelijkheid over wie achter de Nederlandstalige website zit.

De webhost zit in Scandinavië, geeft geen gegevens van gebruikers en verwijdert de inhoud ook niet. Desalniettemin is o.a. CIDI blijven aandringen op verwijdering bij de webhost. Momenteel is de website uit de lucht.

Bijlagen

Bijlage 1: Definitie en uitgangspunten antisemitisme

Definitie

De registratie van antisemitisme is complex. De ernst van de incidenten loopt sterk uiteen en de definitie van antisemitisme is niet voor iedereen gelijk. CIDI hanteert de volgende definitie van het begrip antisemitisme:

Het anders behandelen van Joden als persoon of als groep dan andere mensen of bevolkingsgroepen, in het bijzonder het zich vijandig opstellen tegen Joden op grond van vooroordelen.

Hierbij hanteren we de Werkdefinitie Antisemitisme van de European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) als “maatgever.”

Antisemitisme bestaat ook daar waar geen Joden zijn, daar waar zich geen Joden aandienen om haatgevoelens tegen te uiten. Zo wordt het woord ‘Jood’ gebruikt als scheldwoord. Joods zijn wordt gezien als iets negatiefs, iets wat fout, slecht of verachtelijk is. Ook dit is antisemitisme, ondanks dat er waarschijnlijk geen Jood direct bij betrokken is.

Uitgangspunten

Deze rapportage heeft de volgende uitgangspunten:

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige en overige incidenten. Onder ernstig wordt verstaan: fysiek geweld, bedreiging met geweld en schending van monumenten en synagogen.
- Interpretatieverschillen over incidenten zijn mogelijk. Zo kan het een vraag zijn of iemand in een ruzie werkelijk antisemitisch wordt bejegend, of dat het slachtoffer de ruzie als antisemitisch interpreteert. CIDI verkiest in geval van twijfel voor niet opnemen, boven oneigenlijke discussies over het karakter van een opmerking.
- Regelmatige scheldpartijen in dezelfde omgeving tegen één en dezelfde persoon worden als één incident geteld. Dat geldt ook voor meerdere telefoontjes naar één en dezelfde persoon of instantie.
- Antisemitische uitlatingen op internet worden sinds 2017 meegeteld. Het gaat dan slechts om meldingen die direct aan een persoon gericht worden. Andere antisemitische incidenten die online te vinden zijn worden door het Meldpunt Discriminatie Internet (M!ND) geregistreerd en verholpen.
- Bekladdingen worden alleen opgenomen, wanneer deze gecombineerd zijn met anti-Joodse uitlatingen of wanneer ze op Joodse gebouwen staan. Dit betekent dat hakenkruizen op viaducten, tunnels, e.d. niet worden geregistreerd.
- Het brengen van de Hitlergroet wordt alleen geteld wanneer deze in de richting van een Joodse persoon of instelling, of tijdens Dodenherdenking of Bevrijdingsdag wordt gebracht.
- Met een als “Jood herkenbaar persoon” worden personen bedoeld die een keppel of davidster dragen of anderszins door hun kleding als Jood herkenbaar zijn.
- Uitlatingen die anti-Israël zijn, hoe virulent ook, worden niet opgenomen. Beschuldigingen dat Israël mensenrechten schendt, de Palestijnen onderdrukt of oorlogsmisdaden pleegt, beschouwen wij als politieke uitingen. De grens wordt overschreden wanneer een directe verwijzing wordt gedaan naar het nazisme. Concreet: de uitlating ‘Netanyahu moordenaar’ wordt niet opgenomen, ‘Adolf Netanyahu’ wel. Wanneer het gehele Joodse volk

verantwoordelijk wordt gehouden voor wat andere Joden of voor wat Israel doet, beschouwen wij dat echter wel als antisemitisme. CIDI hanteert ook – een variant op – de door Peter Pulzer (Oxford University) ontworpen toets:

Wanneer één of meerdere van onderstaande vragen met ja beantwoord worden, dan wordt de scheidslijn tussen anti-Israël en antisemitisme al snel overschreden.

Heeft de betrokken persoon die de uitlating deed:

- Niet alleen specifieke individuen of organisaties in Israël bekritiseerd, maar ook anonieme collectieven, zoals de “Joodse lobby”, de Joodse gemeenschap of de Joodse stem?
- De economische positie van Joden, betrokkenheid van Joden bij media of één van de andere zogenaamde “Joodse eigenschappen” benadrukt of overdreven?
- De Israelische regering vergeleken met nazisme en het optreden van het Israelische leger met de SS, holocaust?
- Om boycots en sancties gevraagd die alleen tegen Israël gericht zijn, terwijl hij dat nog nooit heeft gedaan bij andere ernstige zaken in deze wereld?

Als het om beeldmateriaal gaat, dan luidt de aanvullende vraag: Heeft de maker:

- De davidster gebruikt om Israël's militaire apparaat te kenmerken?
- Met een keppeltje Israelische politici aangeduid?
- Swastika's gebruikt als aanduiding voor Israeli's of zionisten?
- Israeli's of zionisten geportretteerd op een voor Joden karikaturale wijze?

Werkdefinitie Antisemitisme van de European Union Agency for Fundamental Rights en IHRA.

Dit document biedt een praktische handleiding voor het herkennen van incidenten, het verzamelen van gegevens, en het ondersteunen van de invoering en handhaving van wetgeving met betrekking tot antisemitisme.

Werkdefinitie: “Antisemitisme is een bepaald beeld van Joden, dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme worden gericht tegen Joden of niet-Joden en/of hun bezittingen, tegen instellingen van de Joodse Gemeenschap en religieuze voorzieningen.” Deze uitingen kunnen daarbij ook gericht zijn tegen de staat Israël, die wordt gezien als een Joodse collectiviteit. In de antisemitische overtuiging worden Joden er regelmatig van beschuldigd dat zij samenzweren met als doel de mensheid schade toe te brengen. Ook wordt antisemitisme vaak gebruikt om Joden de schuld te geven van “waarom dingen verkeerd gaan.” Antisemitisme uit zich in spraak, tekst, visuele vorm en in daden, waarbij gebruik wordt gemaakt van kwaadaardige stereotypen en negatieve karaktereigenschappen.

Hedendaagse voorbeelden van antisemitisme in het openbare leven, de media, scholen, de werkvloer en in de religieuze sfeer kunnen, de context in overweging genomen, het volgende omvatten, maar zijn niet beperkt tot:

- het oproepen tot, ondersteunen of rechtvaardigen van het vermoorden of letsel toebrengen aan Joden in naam van een radicale ideologie of een extremistische religieuze levensopvatting;
- het uiten van leugenachtige, ontmenselijkende, demoniserende of stereotyperende beweringen over Joden in het algemeen of over de macht van Joden als collectief, met name maar niet uitsluitend de mythe van een wereldwijde Joodse samenzwering, of van Joden die de macht hebben over de media, de economie, de regering of andere instellingen binnen de samenleving;

- het beschuldigen van Joden dat zij als volk verantwoordelijk zijn voor echte of ingebeelde wandaden gepleegd door één Joodse persoon of groep, of zelfs voor daden gepleegd door niet-Joden;
- het ontkennen van de genocide op het Joodse volk als geheel gepleegd door nationaalsocialistisch Duitsland en haar medestanders en handlangers gedurende de Tweede Wereldoorlog (de Holocaust), en verder de omvang, de gebruikte methodes (bv. gaskamers) en het feit dat de genocide opzettelijk werd uitgevoerd;
- het beschuldigen van het Joodse volk, of de staat Israel, van het verzinnen of overdrijven van de Holocaust;
- het beschuldigen van Joodse burgers dat hun loyaliteit meer ligt bij de staat Israel of bij de beweerde prioriteiten van Joden wereldwijd, dan bij de belangen van hun eigen land.

Voorbeelden van de manieren waarop antisemitisme zich, gezien de algemene context, uit in verband met de staat Israel kunnen omvatten:

- het Joodse volk het recht op zelfbeschikking ontzeggen, bijvoorbeeld door te stellen dat het bestaan van de staat Israel een racistische onderneming is;
- het meten met twee maten door van Israel gedrag te verlangen dat niet wordt verwacht of geëist van enig andere democratische staat;
- het gebruiken van symbolen en beelden die verbonden zijn met klassiek antisemitisme (bv. beweren dat de Joden Jezus hebben vermoord, of het bloedsprookje) om Israel of Israëli's te typeren;
- vergelijkingen trekken tussen het hedendaags Israëli'sche beleid en dat van de Nazi's;
- Joden collectief verantwoordelijk houden voor de daden van de staat Israel.

Echter, kritiek op Israel die vergelijkbaar is met kritiek tegen een ander land kan niet worden beschouwd als antisemitisch.

Antisemitische daden zijn crimineel als deze als zodanig zijn gedefinieerd in de wet (zoals de ontkenning van de Holocaust of het verspreiden van antisemitisch materiaal in sommige landen).

Criminele daden zijn antisemitisch wanneer het doelwit van de aanval, of het nu mensen of bezittingen zijn (zoals gebouwen, scholen, gebedsplaatsen en begraafplaatsen) gekozen zijn, omdat deze Joods zijn, zijn verbonden aan Joden of als zodanig worden gezien.

Antisemitische discriminatie is het Joden ontzeggen van mogelijkheden of diensten die wel beschikbaar zijn voor anderen. Antisemitische discriminatie is in veel landen verboden

Bron: european-forum-on-antisemitism.org

Bijlage 2: De incidenten in cijfers en tabellen

'Real Life' uitingen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Geweld	4	1	4	3	6	5	3	4
Bedreiging	1	3	2	1	3	0	4	2
Schelden	9	28	14	21	40	24	25	18
Telefoon - Whatsapp	3	1	1	3	5	4	4	5
Totaal	17	33	21	28	54	33	36	29

Vandalisme	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vernieling Joodse doelen	2	3	1	2	2	2	1	4
Bekladding Joodse doelen	5	6	3	4	5	4	2	3
Overige Vernielingen/Bekladdingen	10	13	10	4	15	14	18	21
Totaal	17	22	14	10	22	20	21	28

Incidenten in de directe omgeving	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Buren, kennissen of familie	10	11	8	8	10	12	10	11
School	7	5	5	11	15	16	10	9
Werk	6	8	3	8	5	8	1	4
Totaal	23	24	16	27	30	36	21	24

Schriftelijke uitingen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Brief, fax, flyer, sticker	7	4	3	3	9	9	4	4
Digitale privéberichten	47	17	23	10	29	12	7	10
Totaal	54	21	26	13	38	21	11	14

Maatschappelijk domein	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sport	3	5	13	6	5	10	9	5
Demonstraties	0	0	1	1	8	3	3	3
Extreemrechts				3	8	2	4	0
Media	7	3	4	9	2	0	3	0
Boeken, films, games, etc.	3	5	1	3	2	0	0	2
Muziek	0	0	0	0	2	1	1	1
Politiek	0	0	0	0	0	0	0	7
Totaal	13	13	19	22	27	16	20	18
Totaal meldingen zonder internet	124	113	96	100	171	126	109	113

Internet – alg. uitingen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Facebook	-	-	-	-	-	-	-	8
Twitter	-	-	-	-	-	-	-	8
YouTube	-	-	-	-	-	-	-	1
Websites	-	-	-	-	-	-	-	7
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	24

Totaal meldingen	124	113	96	100	171	126	109	137
-------------------------	------------	------------	-----------	------------	------------	------------	------------	------------

In de totaalstelling ontbreken de vier meldingen van Meldpunt Discriminatie en Pesten regio Gelderland-Midden. Hier is een incident gemeld uit de media, een incident in het onderwijs en twee incidenten in de openbare ruimte. De aard van de incidenten zijn vijandige bejegening, bedreiging en doelbekladding. Doordat CIDI niet beschikt over de omschrijving van de incidenten is niet zonder meer vast te stellen dat de incidenten voldoen aan de door CIDI gehanteerde definitie van antisemitisme. Ook is niet vast te stellen dat de incidenten toch al zijn opgenomen in de monitor doordat zij ons via een andere weg hebben bereikt.

Bij de internetmeldingen zijn de 236 meldingen van internetmeldpunt MiND niet meegenomen. CIDI heeft geen CIDI inzicht in de inhoud van de meldingen en daardoor of een melding voldoet aan de door CIDI gehanteerde definitie van antisemitisme. Ook is de methodiek en registratie van incidenten door MiND anders dan die van CIDI.

De bij de politie binnengekomen meldingen van antisemitisme in 2017 komen later dit jaar uit in een landelijke politierapportage. CIDI zal hier te zijner tijd aandacht aan besteden.